

Her er Børnenes Hovedstad

Miljøgodkendelse af kvægproduktion

Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted

Juli 2022

Dato: 26-07-2022

Teknik og Miljø

Erhverv & Affald
Jorden Rundt 1
7200 Grindsted

Tlf. 7972 7200
www.billund.dk

Sagsnr.:
22/6614

Sagsbehandler:
Mette Hammershøj

Afdelingens telefon:
Tlf.: 7972 7113
Afdelingens mail:
Landbrug@billund.dk

Har du brug for at sende
fortrolige eller følsomme
oplysninger til os, skal du
gøre det med Digital Post.
Du kan læse mere om
Digital Post på:
billund.dk/borger/digital-post

Indhold

INDLEDNING	3
EJENDOMS- OG VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	3
MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRPRODUKTIONEN PÅ DYVELSRÆKKEVEJ 21	4
AFGØRELSENS OMFANG OG FORUDSÆTNINGER	5
ØVRIGE FORHOLD	5
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	6
VILKÅR	9
GODKENDELSENS UDNYTTELSE OG VARIGHED	15
OFFENTLIGGØRELSE MV.	15
KLAGEVEJLEDNING	16
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	17
INDLEDNING	17
BESKRIVELSE OG VURDERING AF DET ANSØGTE PROJEKT	17
<i>Husdyrbrugets beliggenhed</i>	17
<i>Stalde og produktioner</i>	19
<i>Gødningsproduktion og -opbevaring</i>	22
<i>BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget</i>	23
<i>Foder</i>	24
<i>Energi- og vandforbrug</i>	25
<i>Affald</i>	26
<i>Spildevand / overfladevand</i>	27
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – LUGT, STØJ, MM.	27
<i>Lugt</i>	28
<i>Støj, støv, rystelser og transport</i>	30
<i>Fluer og skadedyr</i>	34
<i>Landskab og kulturmiljø</i>	35
<i>Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld</i>	37
PROJEKTETS PÅVIRKNINGER AF OMGIVELSERNE – NATURMÆSSIGE FORHOLD	39
<i>Anlæggets nærhed til Kategori 1- og 2-natur</i>	40
<i>Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet</i>	40
<i>Ammoniakpåvirkning af Kategori 1- og 2-natur</i>	41
<i>Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur</i>	42
<i>Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur</i>	42
<i>Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)</i>	44
BEDSTE TILGÆNGLIGE TEKNIK (BAT)	46
OPHØR	47
ALTERNATIVE MULIGHEDER	47
SAMLET VURDERING	48
BILAG	49

Indledning

Husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted er miljøgodkendt efter § 16 a, stk. 1, i Husdyrbrugloven¹ ved Billund Kommunes afgørelse af 30. juni 2020. Der blev givet miljøgodkendelse til etablering af en ny kostald, ny malkestald, ny plads til kalvehytter og ny forlængelse af plansiloer. Derudover blev der givet godkendelse til Flex-gruppe kvæg eller Flex-gruppe kvæg, heste, får og geder, i alle stalde. Miljøgodkendelsens byggeri er endnu ikke realiseret, på nær plansilo som er etableret.

Virksomheden har den 25. maj 2022 ansøgt om et tillæg til miljøgodkendelsen, da der ønskes en lidt ændret placering af kostald, malkestald og plads til kalvehytter, samt en mindre tilbygning med dybstrøelse. Desuden søges om, at eksisterende og nye produktionsarealer kan drives med en fleksibel kvægproduktion.

Billund Kommune har udarbejdet en ny godkendelse efter § 16 a, stk. 4 på baggrund af ansøgning modtaget via Husdyrgodkendelse.dk.

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der skal gælde for Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted, i Billund Kommune. Vilkårene sikrer, at driften af husdyrbruget, herunder de ansøgte ændringer, kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt. Denne miljøgodkendelse samler alle vilkår for driften af husdyrbruget. Flere vilkår fra den eksisterende godkendelse er derfor overført til også at gælde for den ansøgte udvidelse.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt resourceforbrug.

I forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen, har Billund Kommune lavet en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af husdyrbruget. Vurderingen omfatter i overensstemmelse med § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² alle etableringer, udvidelser og ændringer af husdyrbruget, der er godkendt, tilladt eller afgjort efter anmeldelse inden for de seneste 8 år.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner baggrund for afgørelsen om miljøgodkendelse, herunder de stillede vilkår. Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering fremgår af det nedenstående.

Ejendoms- og virksomhedsoplysninger

Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted, *matrikel nr. 11b, Urup By, Grindsted* (se bilag 1). Ejendomsnummeret er 530 000 4314. Bedriftens CVR nr. er 17517945. Husdyrbruget ejes og drives af Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted.

Høring af udkast til tillæg til miljøgodkendelse

Dette udkast til godkendelse sendes i overensstemmelse med Husdyrbruglovens § 56, stk. 1, i høring i mindst 2 uger til den 25. juli 2022, hvor ansøger og øvrige parter i sagen har mulighed for at komme med bemærkninger til projektet.

¹ LBK nr. 520 af 01/05/2019. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² BEK nr. 2225 af 27/11/2021. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Udkastet sendes til:

Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted

Med kopi til:

Konsulent Lisbeth Tønning, lit@sagro.dk

Naboer og andre beboere i området, som ligger indenfor en beregnet lugtgeneafstand på 1171 meter (se nærmere herom i nedenstående afsnit om lugt).

Endvidere er udkastet sendt til følgende myndigheder, idet Billund Kommune har vurderet, at disse myndigheder kan blive berørt af afgørelsen, jf. § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

Ringkøbing-Skjern Kommune, land.by.kultur@rksk.dk

Der er ikke foretaget høring af ejere af øvrige nabomatrikler, idet udvidelsen vurderes at være af underordnet betydning for disse.

Ejendommens driftsbygninger ligger mere end 4 km fra kommuneskel til øvrige nabokommuner. Da der heller ikke vurderes at være andre eksterne myndigheder, som berøres af sagen, har Billund Kommune ikke sendt udkastet til øvrige eksterne berørte myndigheder efter reglerne i § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Efter endt partshøring vil alle indkomne bidrag blive vurderet af Billund Kommune, inden der tages endelig stilling til meddelelse af miljøgodkendelsen.

Billund Kommune har ikke modtaget bemærkninger indenfor høringsperioden.

Miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Dyvelsrækkevej 21

Produktionen, bygninger og anlæg på Dyvelsrækkevej 21, er tidligere godkendt ved Billund Kommunes afgørelse af 30. juni 2020 om miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1. En stor del af det godkendte byggeri er endnu ikke etableret.

Virksomheden har den 25. maj 2022 ansøgt Billund Kommune om tillæg til miljøgodkendelsen, da ansøger ønsker en lidt ændret placering af kostald, malkestald og plads til kalvehytter, samt en mindre tilbygning med dybstrøelse.

Ansøger har ansøgt om dispensation fra afstandskrav i Husdyrbruglovens § 8, idet malkestalden ønskes etableret cirka 20 m fra naboskel. Dette er mindre end de 30 m, som er mindsteafstanden i henhold til § 8. Der er nærmere redegjort for disse forhold i afsnittet "Husdyrbrugets beliggenhed".

Denne afgørelse omfatter således også kommunens afgørelse om dispensation efter § 9 i Husdyrbrugloven til placering af det nye produktionsareal, som ansøgt.

Med denne afgørelse godkender Billund Kommune husdyrbrugets anlæg og produktion, herunder de ansøgte ændringer. Miljøgodkendelsen meddeles efter § 16 a, stk. 4, i Husdyrbrugloven, idet Billund Kommune vurderer at:

- Der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- Husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne, samt
- Driften af husdyrbruget ikke medfører væsentlige virkninger på miljøet.

Der er nærmere redegjort for de vurderinger, der ligger til grund for afgørelsen i nedenstående miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Afgørelsens omfang og forudsætninger

Som nævnt ovenfor er landbrugsaktiviteterne på Dyvelsrækkevej 21 omfattet af en miljøgodkendelse fra den 30. juni 2020.

Med denne nye miljøgodkendelse vurderes samtlige vilkår og samles heri, således at husdyrbruget fremover alene reguleres ved denne afgørelse. Alle staldbygninger og gødningsopbevaringsanlæg på Dyvelsrækkevej 21 vurderes i forhold til opfyldelse af nutidige BAT-krav, og det er kommunens vurdering, at en selvstændig revurdering af den oprindelige miljøgodkendelse med tilhørende tillæg dermed er unødvendig.

I det omfang andet ikke er nævnt i afgørelsen, er den meddelt på baggrund af de oplysninger, som kommunen har modtaget i forbindelse med sagen, hvorfor afgørelsen hviler herpå.

Øvrige forhold

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Husdyrbrugloven. Øvrige relevante godkendelser og tilladelser skal indhentes særskilt, herunder byggetilladelser, samt tilladelser iht. Spildevandsbekendtgørelsen³.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til de gældende regler i love og bekendtgørelser, uanset at de nævnte krav og regler heri kan være en skærpelse af denne godkendelses vilkår.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en måde, der indebærer forøget forurening, før udvidelsen eller ændringen er godkendt i henhold til Husdyrbrugloven, eller der er gennemført en anmeldelsesprocedure efter reglerne for anmeldelse i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

³ BEK. nr. 1393 af 21/06/2021. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

Ikke-teknisk resumé

Indledning

Husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted, fik den 30. juni 2020 miljøgodkendelse til etablering af en ny kostald, ny malkestald, ny plads til kalvehytter og ny forlængelse af plansiloer. Derudover blev der givet godkendelse til Flex-gruppe kvæg eller Flex-gruppe kvæg, heste, får og geder, i alle stalde. Miljøgodkendelsens byggeri er ikke realiseret, på nær plansilo som er etableret.

Virksomheden har den 25. maj 2022 ansøgt om et tillæg til miljøgodkendelsen, da der ønskes en lidt ændret placering af kostald, malkestald og plads til kalvehytter, samt en mindre tilbygning med dybstrøelse. Desuden søges om, at eksisterende og nye produktionsarealer kan drives med en fleksibel kvægproduktion.

I ansøgningen er miljøpåvirkningerne beregnet ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, og der er foretaget en sammenstilling med forureningen i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift).

Billund Kommune har ud fra de oplyste miljøpåvirkninger foretaget en vurdering af, om påvirkningerne er acceptable i forhold til de krav, der normalt stilles i lovgivningen. Et resumé heraf kan ses nedenfor.

Ejendommens placering og afstandsforhold

Ejendommen er placeret i landzone (se bilag 1).

Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Hårkjærvej 12, som ligger ca. 290 m nord for nærmeste staldhjørne. Nærmeste samlede bebyggelse ligger på Søndergade i Hoven, ca. 5 km nordvest for ejendommens anlæg. Der er ca. 4,2 km til nærmeste byzone, Sdr. Omme.

For nye husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg, der medfører forøget forurening, er der i Husdyrbrugloven krav om minimumsafstande til en række forureningsfølsomme omgivelser. De nye anlæg opfylder samtlige disse afstandskrav, bortset fra afstand til naboskel, da den nye malkestald opføres nærmere end 30 m fra naboskel mod syd. Billund Kommune har vurderet, at der kan meddeles dispensation fra dette afstandskrav.

Ejendommens anlæg og produktion

Husdyrbrugets indretning kan ses i bilag 2.

Husdyrbruget ønskes udvidet med en ny kostald på 4.275 m² (bygning 11a i bilag 2), et nyt staldafsnit på 274 m² (bygning 5a), en ny kalveplads på ca. 250 m² (kalvehytter) og en ny malkestald med opsamlingsplads. Der etableres staldforsuring i eksisterende sengestald (bygning 5). I alt udvides produktionsarealet med 4.510 m² i forhold til nudriften.

Gylle opbevares i ejendommens to gyllebeholdere på hhv. 3.000 m³ og 4.000 m³ (bygning 6 og 7).

Staldanlæg og gødningsopbevaring afdamper ammoniak, som kan påvirke naturen omkring husdyrbruget. Derfor er der krav om, at staldene skal indrettes med miljøvenlig teknik (BAT), så fordampningen pr. arealenhed er lille.

På baggrund af beregningerne i ansøgningen er det kommunens vurdering, at staldene og gødningsopbevaringen på Dyvelsrækkevej 21 kan overholde disse krav.

Lugt, støv, fluer, støj og lys

I ansøgningssystemet er det beregnet, at husdyrbruget kan overholde lovgivningens krav til lugtgeneafstande til nærmeste boliger uden landbrugspligt, til nærmeste samlede bebyggelse og til nærmeste byzone.

Det oplyses i ansøgningen, at der kan forekomme støvgener ved den daglige håndtering af foder og halm og ved kørsel på grusvej i tørre perioder. Ansøger vurderer, at støvgener fra ejendommen vil være relativt få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Ansøger oplyser, at der foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus på ejendommen. Det tilstræbes at holde alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring ryddelige og rene. Fluer bekæmpes med godkendte fluebekæmpelsesmidler, dels til udvanding og dels til påsmøring i nødvendigt omfang.

I ansøgningen er det oplyst, at de væsentligste støjkilder på et kvægbrug er malkeanlægget, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transportere, m.v. Vakuumpumpe og kompressor er placeret indendørs for at give bedst mulig støjdemping. En del af de støjende aktiviteter ligger normalt i dagtimerne, fx levering af foder og afhentning af gylle, og vil ikke give gener. I forbindelse med ensilering kan der være behov for arbejde om aftenen og natten. Plansiloerne ligger godt afskærmet af bygninger og skov, og ensilering foregår kun få dage om året, så det vurderes at gener fra ensilering vil blive begrænsede.

I betragtning af type af produktionsanlægget samt afstanden fra støjkilder til omliggende beboelse, forventer ansøger ikke, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 vil frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Ansøger oplyser, at ejendommen er afskærmet af beplantning mod landskabet. Mod nord og vest er der skovbeplantning eller læhegn, og mod syd og øst er der diverse læhegn. I forbindelse med udvidelsen af staldbygningerne etableres der udendørslys på gavlene af de nye staldbygninger. Udendørsbelysningen vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Billund Kommune har vurderet, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 vil kunne drives uden væsentlige påvirkninger i omgivelserne.

I denne nye godkendelse er der stillet vilkår med støjgrænser, og der er krav om, at virksomheden skal undersøge og afhjælpe påvirkningerne, hvis kommunen vurderer, at der er væsentlige gener fra lugt, fluer, støv eller støj. I forhold til lys,

er der stillet krav om, at husdyrbruget ikke må give anledning til gener i omgivelserne, som kommunen vurderer, er væsentlige.

Landskab mv.

Dyvelsrækkevej 21 ligger i et område, der i kommuneplanen er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde, bevaringsværdigt landskab, samt inden for skovbyg-gelinje. Der er i ansøgningen gjort rede for placeringen af bygningerne og af-skærmningen af bygningerne mod landskabet af eksisterende beplantning

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Dyvelsrækkevej 21 pla-ceres i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger.

Det er kommunens vurdering, at etablering af udvidelserne ikke er i modstrid med baggrunden for de nævnte udpegninger, og at de ansøgte ændringer og udvidel-ser ikke vil ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Natur

Nærmeste Natura 2000-område er Habitatområde nr. 60: Borris Hede, som ligger ca. 9 km nordvest for ejendommen. I ansøgningen er husdyrbrugets ammoniak-deposition i området beregnet til nul. Nærmeste naturareal, som er omfattet af lovens kategori 2, er en hede ca. 2 km nord for anlægget, hvor husdyrbrugets am-moniakdeposition er beregnet til 0,1 kg N/ha/år, hvilket er lavere end det beskyt-telsesniveau, der er fastlagt i lovgivningen.

I et område omkring ejendommen ligger desuden en række naturområder, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Der er i ansøgningen foretaget beregnin-ger af, hvilken påvirkning fordampningen af ammoniak fra staldene efter udvidel-sen vil medføre i naturområderne. Beregningerne viser, at der i en mose i Ringkø-bing-Skjern Kommune vil ske en merbelastning på 1,6 kg N/ha/år, hvilket Ringkø-bing-Skjern Kommune har vurderet, ikke vil give anledning til tilstandsændringer i mosen. Billund Kommune har vurderet, at en merbelastning på 1,5 kg N/ha/år i en eng øst for ejendommen ikke vil give anledning til tilstandsændringer i engen. I de resterende naturarealer er der beregnet en merbelastning på op til 1 kg N/ha/år i forhold til 8 års-driften, hvilket vurderes ikke at give anledning til tilstandsændrin-ger.

Kommunen vurderer, at ammoniakpåvirkningerne i den omgivende natur overhol-der de generelle beskyttelsesniveauer, der er fastsat i lovgivningen, og det er kommunens vurdering, at husdyrbruget ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Med venlig hilsen

Mette Hammershøj
Miljøsagsbehandler

Vilkår

Godkendelsen meddeles på nedenstående vilkår, som gælder for husdyrbrugets anlæg og drift.

Indretning og drift

1. Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Anlæg skal opføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og i den miljøtekniske beskrivelse.
2. Før etablering af nye anlæg skal der indhentes byggetilladelse iht. bygge-reglementet fra Billund Kommune.
3. Før etablering af nye anlæg skal den fælles privatvej syd for ejendommen sløjfes.
4. Vilkår vedr. drift skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
5. Ændring af ejerforhold eller ansvar for driften skal meddeles Billund Kom-mune senest 1 måned efter ændringen.

Anlæg

6. Husdyrbruget skal indrettes med de stalde, staldsystemer og produktio-ner, der er anført i godkendelsens tabel 1 (jf. afsnittet "Stalde og produk-tioner"), som givet nedenfor.

Staldnavn (se bilag 2)	Bygnings- areal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktions- areal, m ²
Bygning 4 Eksisterende stald	1079	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	473
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	420
Bygning 2 Eksisterende stald	589	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	252
Bygning 5 Eksisterende stald med ny tilbygning	4773	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (NY)	274
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	660
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	345
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2344
Bygning 11 Eksisterende stald med ny tilbygning	8703	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (NY)	4275
		Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	1864
Kalvehytter	815	Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse (NY)	250
		Kalve (under 6 mdr.); Dybstrøelse	250
I alt			11.407

7. Faste drænede gulve med skraber og ajleafløb skal udføres med ajleaf-løb, og lysningsarealet til ajleafløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gulvareal. Gulve støbt på stedet skal være dimensio-neret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gul-ve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.

8. Stalde med staldsystemerne "Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb" skal være forsynet med skrabe anlæg.

Skrabere skal være forsynet med timer. Skrabere skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Der skal hver dag foretages skrabninger hver anden time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal hver dag rengøres manuelt mindst 2 eller 3 gange.

9. Der skal etableres et anlæg til forsuring af gylle fra stald 5, jf. bilag 2. Svovlsyretanken skal være udstyret med et indbygget opsamlingskar. Svovlsyretanken skal placeres på en plads med støbt bund og være sikret mod påkørsel. Der må kun anvendes svovlsyre.

Før forsuring må den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis maksimalt være 6,0. Styringen af anlægget skal indstilles til at behandle gyllen til pH-værdi 5,5.

Anlægget skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

10. Der skal være fast overdækning på gyllebeholdere (bygning nr. 6 og 7, jf. bilag 2).
11. Åbning af gyllebeholdernes overdækning må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle. Skader på overdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen.

Gødningsopbevaring og -håndtering

12. Pumpning til og fra gyllebeholdere skal ske under opsyn.

Affald

13. Husdyrbrugets opbevaring og håndtering af affald skal foregå sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.
14. Farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand /overfladevand

15. Overfladevand fra arealer, hvor der kan ske spild med forurenende foder eller gødning eller opstå anden forurening, må ikke afledes til dræn, vandløb eller nedsivning. Afledningen af ejendommens overfladevand må ikke udvides, inden kommunen har meddelt tilladelse hertil.
16. Tagvand fra de nye bygninger skal nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning.

Lugt

17. Husdyrbruget må ikke give anledning til lugtpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således, at lugtfrembringelse begrænses mest muligt.
18. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlig lugtpåvirkning, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til lugtfrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om sagkyndig undersøgelse, skal myndigheden tilsendes den sagkyndiges redegørelse med anbefalede lugtreducerende tiltag, samt en tids- og handlingsplan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

Støj

19. Virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særlig agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden (kl. 22.00 – 07.00), herunder fra mobile støjkilder.
20. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniiveau, ved omliggende beboelse og deres udendørs opholdsarealer, må maksimalt udgøre følgende værdier:

Dage	Tidspunkter	Ved beboelse i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	kl. 07.00 - 18.00	55 dB (A)	8 timer
	kl. 18.00 - 22.00	45 dB (A)	1 time
Lørdag	kl. 07.00 - 14.00	55 dB (A)	7 timer
	kl. 14.00 - 22.00	45 dB (A)	4 timer
Søn - og helligdage	kl. 07.00 – 22.00	45 dB (A)	8 timer
Alle dage ¹	kl. 22.00 – 07.00	40 dB (A)	½ time

¹Støjens spidsværdi må om natten (kl. 22.00 - 07.00) ikke overstige 55 dB (A).

Støjgrænserne omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer. Støjgrænserne gælder al støj fra landbrugsdrift, dog kun støjen fra landbrugsdriften på ejendommens bygningssparcel, dvs. ikke støj fra f.eks. markdriften.

21. Husdyrbruget må ikke medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Til - og frakørsel

22. Virksomheden skal planlægge mest mulig transport afviklet i dagperioden. Den årlige transport må ikke overstige den ansøgte mængde i et omfang, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentligt.
23. Udstyr, der anvendes til transport og udkørsel af husdyrgødning, skal være tæt og renholdt ved udkørsel til offentlig vej.
24. Tilkørselsveje og arealer omkring bygningerne, siloerne og gyllebeholdere m.m. skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, jord m.v.
25. Evt. spild skal fjernes efter arbejdets afslutning og/eller samme dag ved arbejdstids ophør.

Støv

26. Husdyrbruget må ikke give anledning til støvpåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlig. I tørre perioder, hvor transport kan give gener ved beboelser, institutioner m.v., skal virksomheden i nødvendigt omfang tilrettelægge arbejdets udførelse med henblik på at begrænse støvpåvirkning fra transport mellem ejendommen og markerne, herunder om nødvendigt ved anvendelse af støvdæmpende foranstaltninger eller ved indstilling af transporterne under ugunstige vindforhold.

Skadedyrsbekæmpelse

27. Der skal overalt på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse, i henhold til de veterinære bestemmelser.
28. Husdyrbruget må ikke give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige. Hvis tilsynsmyndigheden finder, at virksomheden giver anledning til væsentlige fluegener, skal virksomheden foranledige sagkyndig undersøgelse af husdyrbrugets anlægs- og driftsmæssige kilder til fluefrembringelse udført og i fornødent omfang iværksætte afhjælpende foranstaltninger. Senest 2 måneder efter at tilsynsmyndigheden har fremsat krav om en sagkyndig undersøgelse, skal der tilsendes en redegørelse fra den sagkyndige, samt en plan for gennemførelse af afhjælpende foranstaltninger. Hvis undersøgelsen og redegørelsen efter tilsynsmyndighedens vurdering er dækkende for hele husdyrbruget, kan en ny undersøgelse tidligst kræves udført igen efter et år.

29. Opbevaring af foder m.m. skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Lys

30. Husdyrbruget må ikke give anledning til lyspåvirkning i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige.
31. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger skal eventuelle nye udendørs lamper ophænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde. Belysning i nye stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem åbninger i bygningens sider eller gavle.

Driftsforstyrrelser og uheld

32. Der skal til enhver tid forefindes en opdateret beredskabsplan på ejendommen. Beredskabsplanen skal opbevares centralt i ejendommens driftsbygninger, og skal redegøre for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, og som kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/læka-ge, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

33. Olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.
34. Påfyldningspumper og slanger på brændstoftankningsanlæg skal holdes i en sådan tilstand, at de ikke giver anledning til spild. Påfyldning af brændstof på traktorer og andre landbrugsmaskiner skal ske på betonlagt plads, der er indrettet på en sådan måde, at evt. spild ikke medfører risiko for forurening af jord, grundvand, overfladevand og afløbssystemer. Tankpistol må ikke kunne fastlåses i åben stilling under påfyldning, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.
35. Ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet, skal husdyrbruget straks foretage alarmering af alarmcentralen på telefon nr. 112, og afværgeforanstaltninger jf. beredskabsplanen skal iværksættes.

Tilsyn og kontrol/Egenkontrol

36. Der skal føres en logbog for gyllebeholderne, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
37. Enhver form for driftsstop af skrabere skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Logbog, servicefaktura eller lignende der dokumenterer, at skrabere/robotskrabere er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst 5 år og skal kunne forevises ved miljøtilsyn på ejendommen.
38. For stald 5, jf. bilag 2, gælder:
- Gyllens pH-værdi skal registreres elektronisk før og efter hver svovlsyrebehandling. Der skal endvidere føres en elektronisk statistik/logbog, der som minimum indeholder oplysninger om de gennemsnitlige pH-værdier i gyllen på månedsbasis før svovlsyrebehandling.

Der skal indgås en skriftlig aftale med producenten om serviceeftersyn af forsøringsanlægget, herunder kalibrering af pH-målere. Forsøringsanlægget skal kontrolleres mindst hver fjerde måned. Serviceaftale med producenten skal opbevares på husdyrbruget.

Tilsynsmyndigheden skal underrettes i følgende situationer:

- Når den gennemsnitlige pH-værdi i gyllen på månedsbasis er større end 6,0 før svovlsyrebehandling.
- Når forsøringsanlægget er ude af drift i en periode på mere end 14 dage.

Data for pH-målinger, dokumentation for kalibrering af pH-måler samt kontrolrapporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

39. Såfremt tilsynsmyndigheden modtager støjklager over husdyrbrugets drift og produktion, er husdyrbruget på tilsynsmyndighedens anmodning forpligtet til at føre følgende egenkontrol:

For egen regning skal husdyrbruget dokumentere, at de stillede støjkraav er overholdt. Dokumentation kan maksimalt kræves én gang pr. år, hvis støjgrænserne er overholdt. Målinger/beregninger skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" i henhold til gældende lovgivning, og skal udføres af et laboratorium eller en person, som er godkendt til dette af Miljøstyrelsen.

Som udgangspunkt accepteres en ubestemthed på de målte eller beregnede støjbelastninger på maksimalt ± 3 dB(A).

Resultaterne af målinger og beregninger skal være afrapporteret til tilsynsmyndigheden senest 3 måneder efter, at tilsynsmyndigheden har fremsat anmodning herom.

Ophør

40. Ved ophør af bedriften skal stalde mv. tømmes og rengøres. Gødningster og spildevand skal bortskaffes efter gældende regler. Alt affald skal bortskaffes i overensstemmelse med ovenstående vilkår for affaldsbortskaffelse.

Godkendelsens udnyttelse og varighed

I henhold til Husdyrbruglovens § 59 a bortfalder en godkendelse eller en tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b, hvis den ikke er udnyttet, inden 6 år efter at godkendelsen eller tilladelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen eller tilladelsen for denne del. En godkendelse eller tilladelse anses iht. § 54 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen for udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet. Hvis der ikke foreligger et byggeri, anses en godkendelse eller tilladelse for udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

Herefter gælder, at hvis en del af godkendelsen eller tilladelsen ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen eller tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Tilsynsmyndigheden kan ved revurdering efter Husdyrbruglovens § 41 ændre vilkårene i en godkendelse eller tilladelse ved påbud, jf. lovens § 39. Vilårene for godkendte eller tilladte forhold kan dog tidligst ændres, når der er forløbet 8 år efter, at de er blevet godkendt eller tilladt.

Offentliggørelse mv.

Afgørelsen om miljøgodkendelse annonceres den 3. august 2022 på Billund Kommunes hjemmeside samt i Billund Ugeavis og Ugeavisen Grindsted.

Afgørelsen sendes til:

Lars Nissen, Dyvelsrækkevej 21, 7200 Grindsted.

Med kopi til:

Konsulent Lisbeth Tønning, lit@sagro.dk

Øvrige:

Sundhedsstyrelsen, syd@sst.dk

Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, ved Niels Barslund,
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ae@aeraadet.dk

Forbrugerrådet, fbr@fbr.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskeren.dk, hereford@bbsyd.dk

Danmarks Naturfredningsforening, dnbillund-sager@dn.dk

Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) natur@dof.dk

DOF-lokalafdeling, billund@dof.dk

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse - eller afgørelsen om dispensation fra afstandsreglerne i lovens § 8 (se nedenstående afsnit husdyrbrugets beliggenhed) - kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede fremgår af § 84 – 88 i Husdyrbrugloven. Klagen skal være indgivet senest den 23. august 2022.

Du klager via Klageportalen, der ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Vejledning om, hvordan man skal logge på og anvende Klageportalen, kan findes på naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/, samt på www.borger.dk og www.virk.dk. Klagen sendes gennem Klageportalen til kommunen. Når du klager som privatperson, skal du betale et gebyr på kr. 900, mens gebyret er 1.800 kr. for virksomheders og organisationers vedkommende. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen (det vil sige, at du har godkendt og betalt gebyr/bestilt en faktura i Klageportalen).

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til kommunen. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelse af afgørelsen inden klagefristens udløb sker på egen risiko

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal søgsmål være anlagt inden 6 måneder, eller - hvis sagen påklages - inden 6 måneder efter, at endelig afgørelse foreligger.

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Indledning

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt, danner baggrund for miljøgodkendelse af husdyrbruget.

Hensigten med den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er at undersøge, om ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen i forbindelse med den ansøgte etablering, samt om etableringen kan medføre, at husdyrbruget påvirker omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Den miljøtekniske beskrivelse og vurdering beskriver og vurderer de miljøpåvirkninger af omgivelserne, som husdyrbruget inklusiv den ansøgte udvidelse giver anledning til. Miljø skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie samt ressourceforbrug.

Vurderingerne er foretaget med udgangspunkt i de beskyttelsesniveauer og retningslinjer, der er indeholdt i Husdyrbrugloven, Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og Miljøstyrelsens digitale vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Beskrivelse og vurdering af det ansøgte projekt

På vegne af husdyrbruget har konsulent Lisbeth Tønning, SAGRO, indsendt ansøgning om tillæg til miljøgodkendelse af husdyrholdet på Dyvelsrækkevej 21, idet der ønskes en lidt ændret placering af kostald, malkestald og plads til kalvehytter, samt en mindre tilbygning med dybstrøelse, i forhold til seneste godkendelse fra 2020. Desuden søges om, at eksisterende og nye produktionsarealer kan drives med en fleksibel kvægproduktion. Der er ansøgt via det it-baserede ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, hvor den seneste version af ansøgningen er indsendt den 27. juni 2022 (skema 234977 version 3). Ansøgningsmaterialet redegør for de samlede påvirkninger fra det fremtidige husdyrbrug efter gennemførelse af de ansøgte ændringer.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering er foretaget med baggrund i det sidst indsendte ansøgningsmateriale.

Der er redegjort nærmere for husdyrbrugets indretning og drift i de nedenstående afsnit. Der stilles vilkår om, at husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for godkendelsen. Der stilles derudover vilkår om, at ændringer i ejerforhold skal meddeles til Billund Kommune.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er placeret i landzone (se bilag 1). Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt er Hårkjærvej 12, som ligger ca. 290 m nord for nærmeste staldhjørne. Nærmeste samlede bebyggelse ligger på Søndergade i Hoven, ca. 5 km nordvest for ejendommens anlæg. Der er ca. 4,2 km til nærmeste byzone, Sdr. Omme.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 6 ikke tilladt:

- 1) i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- 2) i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- 3) i en afstand mindre end 50 m fra de i nr. 1 og 2 nævnte områder eller
- 4) i en afstand mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug og udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er i henhold til lovens § 8 ikke tilladt inden for følgende afstande:

- 1) 25 m til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning.
- 2) 50 m til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning.
- 3) 15 m til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m².
- 4) 15 m til offentlig vej og privat fællesvej.
- 5) 25 m til levnedsmiddelvirksomhed.
- 6) 15 m til beboelse på samme ejendom.
- 7) 30 m til naboskel.

Ovennævnte placeringskrav gælder ikke overfor eksisterende bygninger og anlæg. Eksisterende, lovligt opførte plansiloanlæg ligger nærmere naboskel end 30 m. Billund Kommune har meddelt dispensation til plansiloanlægget i 2017.

Af bilag 2 fremgår husdyrbrugets indretning, samt de ansøgte udvidelser og ændringer. Afstandskrav til naboskel er ikke overholdt for den nye malkestald. Der er ca. 20 m fra malkestalden til naboskel. Ansøger oplyser flg. begrundelse for placeringen:

Mod vest kan malkestalden ikke placeres pga. skov. Det har også været overvejet at placere opsamlingsplads og malkekarruselbygning nord for den aktuelle placering i ansøgningen.

Den aktuelle placering er den mest optimale placering af følgende driftsmæssige årsager:

- Separationsområdet er lettest at etablere i nybyggeri. Samtidig er det managementmæssigt mest optimalt, at der er en sammenhæng mellem placering af separationsområde, opsamlingsplads, samt de hold af køer i stalden, der skal ind til malkning samlet.
- I bygningen med malkekarrusel er der også kalvekøkken, og det er managementmæssigt mest optimalt, at kalvekøkken og kalvehytter er overfor hinanden.
- Området mellem opsamlingspladsens nordgavl er og stald 5 ønskes bevaret som evt. fremtidig byggefelt, da området er naturlig tilknytning til eksisterende stalde.

Naboskellet, hvor afstandskravet ikke er overholdt over til, ligger ud til åbne marker i landzone. Driftsmæssige hensyn tillægges større betydning, hvor der er tale om afstandskrav til åbne marker i landzone.

Den nye kostald og opsamlingsplads placeres hen over egen markvej. Ansøger oplyser, at det er planen, at vejen genetableres syd om ny stald, og der etableres en vendeplads ved staldens sydlige ende. På matrikelkortet fremgår vejen som en privat fællesvej. Der er ikke andre, der har brugsret over vejen. Ansøger bestiller en landinspektør til at få sløjfet den private fællesvej.

Kommunens vurdering

Den ansøgte placering af malkestalden kan ikke overholde kravet i Husdyrbruglovens § 8, stk. 1, nr. 7, om en afstand på 30 m til naboskel. Billund Kommune kan dog meddele dispensation til etableringen, jf. lovens § 9, stk. 3. Dispensationen skal være ledsaget af vilkår, der sikrer, at der ikke opstår nærliggende risiko for væsentlig forurening eller gener for omgivelserne.

Billund Kommune har hørt ejeren af nabomatriklen, der har meddelt, at han ikke har indvendinger imod placeringen af malkestalden.

Det er Billund Kommunes vurdering, at den nu ansøgte placering ikke vil give anledning til væsentlig virkning på miljøet, herunder de landskabelige værdier. Det er desuden Billund Kommunes vurdering, at der kan meddeles dispensation fra afstandskrav til naboskel, navnlig da der er tale om et ubebygget naboareal og på grund af afstand til nærmeste nabobeboelse.

Billund Kommune vurderer, at den private vej/private fællesvej ikke har en væsentlig rekreativ betydning. Vejen fører ikke til naturtyper, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens §§ 22-25, ligesom den ikke fører til særlige udsigtspunkter, kulturminde eller lignende. Derfor har Billund Kommune ingen indvendinger til fjernelsen i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 26 a. Der stilles vilkår om, at den fælles privatvej skal sløjfes, før etablering af nye anlæg.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte anlægsmæssige udvidelser og ændringer kan overholde de øvrige afstandskrav i § 6 og § 8, og at de ansøgte placeringer ikke vil medføre nogen væsentlig øget risiko for gener eller forurening af omgivelserne.

Det er kommunens vurdering, at byggeriet opfylder kravet i § 34 om, at det skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Stalde og produktioner

Godkendelsen meddeles på baggrund af forureningspåvirkninger, som beregnes ud fra de ansøgte staldarealer og dyregrupper, idet der foretages en sammenstilling med merpåvirkningerne i forhold til den aktuelt godkendte indretning og drift (nudrift). Hensigten er, at virksomheden efterfølgende kan foretage en række ændringer i dyregrupper, indretning og drift indenfor de godkendte forureningsmæssige rammer, uden at dette kræver en ny godkendelse.

Der ansøges om godkendelse af Flexgruppe: *Alle kvæg* på 2.817 m² eksisterende produktionsareal sengestald med spalter, heraf 2.344 m² med forsuring, og på 6.139 m² produktionsareal fast drænet gulv med skraber og ajleafløb, heraf 4.275 m² nyt areal. Der søges desuden om godkendelse af Flexgruppe: *Alle kvæg* på i alt 1.951 m² produktionsareal med dybstrøelse, heraf 274 m² nyt areal, og *Kalve (under 6 mdr.)* på 500 m² produktionsareal med dybstrøelse, heraf 250 m² nyt areal. I alt udvides produktionsarealet med 4.799 m² i forhold til nudriften.

En flexgruppe er en kombination af flere specifikke dyretyper og staldsystemer, som kan vælges, hvis man som ansøger ønsker fleksibilitet i sin godkendelse eller tilladelse til at kunne skifte mellem forskellige dyretyper uden at skulle forny sin godkendelse/tilladelse. Når der ansøges om flexgruppe, bliver påvirkninger beregnet efter "worst case", dvs. i beregning af emissioner af ammoniak og lugt vil der blive beregnet med faktorerne fra den af de specifikke dyretyper og staldsystemer, der indgår i gruppen, og som har den højeste emission.

Nedenfor fremgår stalde og dyrehold, som disse er oplyst i ansøgt drift, nudrift og 8 års drift i det digitale ansøgningsystem Husdyrgodkendelse.dk.

Staldnavn (se bilag 2)	Bygningsareal, m ²	Dyre- og staldkategori	Produktionsareal, m ²
Ansøgt drift			
Bygning 4 Eksisterende stald	1079	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	473
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	420
Bygning 2 Eksisterende stald	589	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	252
Bygning 5 Eksisterende stald med ny tilbygning	4773	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (NY)	274
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	660
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	345
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	2344
Bygning 11 Eksisterende stald med ny tilbygning	8703	Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb (NY)	4275
		Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	1864
Kalvehytter	815	Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse (NY)	250
		Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	250
I alt			11.407
Nudrift			
Bygning 4 Eksisterende stald	1079	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	420
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	473
Bygning 2 Eksisterende stald	589	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	252
Bygning 5 Eksisterende stald	3286	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	949
			345

		Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	2344
		Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	
Bygning 11 Eksisterende stald	8703	Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1864
Kalvehytter	815	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder; Dybstrøelse	250
I alt			6.897
8 års drift			
Bygning 4 Eksisterende stald	1079	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse	420
		Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	473
Bygning 2 Eksisterende stald	589	Kalve (under 6 mdr.). Dybstrøelse	252
Bygning 5 Eksisterende stald	3286	Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	2344
		Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	345
I alt			3.834

Tabel 1: Stalde og produktioner

Husdyrbrugets indretning er vist i bilag 2.

Der er indsat forsuring i stald 5's staldafsnit med sengestald med spalter, for at opfylde ammoniakemissionskravet til kategori 3 natur. Forsuring er ikke et BAT-tiltag.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen fremsendt en skitse over produktionsarealer i eksisterende og fremtidige stalde (se bilag 3). Om opgørelsen af produktionsarealerne har ansøger oplyst, at disse er opgjort ved, at foderbord, nakkebomsareal, drivgange persongangarealer, malkestald, tankrum og opsamlingsplads er trukket fra staldenes bruttoarealer.

Kommunens vurdering

Produktionsareal er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 2 og bilag 3 defineret til alene at omfatte det areal, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for gødningsafsætning, dvs. areal, hvor dyrene kan stå, gå, ligge m.v., i fast placerede husdyranlæg, herunder stalde og andre bygninger, indretninger m.v. med fast bund eller lignende.

Servicerum, gangarealer m.v., og stiadskillelser, arealer med nakkebomme, foderautomater, krybber, foderborde m.v., hvor dyrene ikke kan opholde sig og/eller ikke har mulighed for gødningsafsætning, medregnes ikke.

Det er kommunens vurdering, at ansøgers opgørelser af produktionsarealerne er udført korrekt, og at den i nudrift anførte indretning er i overensstemmelse med, hvad der er givet tilladelse til i tidligere afgørelser.

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 38 skal virksomheden på et areal, hvor der kortvarigt er dyr, men som ikke medregnes som produktionsareal, foretage effektiv rengøring efter endt ophold:

- senest 4 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene har adgang på arealet dagligt, og
- senest 12 timer efter, at dyrene har forladt arealet, hvis dyrene ikke dagligt har adgang på arealet.

Indretning og drift af staldanlæg skal endvidere ske iht. Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler.

Bekendtgørelsernes indretnings- og driftskrav har direkte regulerende virkning overfor husdyrbruget, hvorfor kravene ikke skal optages som vilkår i miljøgodkendelsen.

Der stilles vilkår om staldsystemer i staldene.

Idet det forudsættes, at indretning og drift af staldanlæg sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering af staldanlæg og produktion ved vilkår i dette afsnit.

Gødningsproduktion og -opbevaring

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg til gødning er vist i bilag 2.

I ansøgningen er det oplyst, at vand fra plansiloer og 10 m forplads opsamles og ledes til gyllebeholder, jf. afløbsplan i bilag 4. Vand fra befæstet areal mellem bygning 4 og 2 ledes til gyllesystemet. Vand fra ny kalveplads opsamles og ledes ligeledes til gyllesystemet.

Opbevaringsanlæg	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Teknologi
Gylletank (bygning 6 i bilag 2)	3.000	761	Overdækning
Gylletank (bygning 7 i bilag 2)	4.000	778	Overdækning
Gyllekanaler eksisterende	1.670		
I alt	8.670		

Tabel 2: Opbevaringsanlæg til husdyrgødning.

Flydende husdyrgødning omfatter gylle og hvad, der i øvrigt ledes til gylleanlægget i form af vaskevand mv. Det er oplyst i ansøgningen, at den flydende husdyrgødning på nuværende tidspunkt afhentes direkte fra staldenes fortank af biogasselskab og returneres til de forskellige gylletanke. Dog pumpes gylle fra bygning 4 og 5 via fortank direkte til gylletanken. Gyllebeholderne tømmes vha. sugekran på gyllevogn.

Dybstrøelsesstaldene udmuges ca. hver fjerde måned og oftere ved småkalve. Dybstrøelse fra husdyrholdet opbevares på møddingsplads/vestlig del af plansilo (bygning 10, jf. bilag 2) og afsættes til biogasselskab.

Med denne godkendelse følger der fleksibilitet i antallet og sammensætningen af dyreholdet. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at lave en kapacitetsberegning. Der vil dog til en hver tid være en opbevaringskapacitet på 9 måneder for den flydende husdyrgødning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 stk. 2.

Kommunens vurdering

Kommunens tilsyn med opfyldelse af krav om opbevaringskapacitet sker efter reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ud fra Miljøstyrelsens Teknologiblade stilles vilkår vedr. overdækning af gylleholderne.

Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af den fremtidige gødningsopbevaring sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i dette afsnit.

BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget

Ved godkendelse og tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år skal ammoniakemissionen fra husdyrbruget (stald og lager) i henhold til § 25 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af det BAT-betingede maksimale emissionsniveau, som viser, at stalde og gødningsoplag på Dyvelsrækkevej 21 maksimalt må være på 9.832 kg NH₃-N/år. Det er endvidere beregnet, at den faktiske emission fra husdyrbruget er på 9.832 kg NH₃-N/år.

Den BAT-betingede emissionsgrænseværdi for ammoniaktab fra stald og lager for husdyrproduktionen på Dyvelsrækkevej 21 kan dermed overholdes.

Ansøger skriver flg. vedr. BAT (ammoniak):

I lovgivningen er der faste krav hertil, som sikrer, at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrugene, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Projektets BAT-emissionsniveau er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-emissionskravet er overholdt.

I stald 5 etableres staldforsuring for at overholde krav til mose beliggende øst for ejendommen. Dette er IKKE BAT i stalden. Staldens BAT niveau svarer til emissionen fra sengestald med spalter. Dette niveau er indsat i BAT beregningen, hvilket er årsagen til at den faktiske emission er væsentlig lavere end BAT niveauet.

BAT-niveauet er opnået ved, at der i nye stalde er enten senge med fast drænet gulv eller dybstrøelse.

Der er ikke foretaget en vurdering af fravalg, da BAT-emissionskravet er overholdt.

Kommunens vurdering

Beregningerne af ammoniakemissionen i Husdyrgodkendelse.dk er med den nye Husdyrbruglov afgrænset til at beregne bidraget pr. arealenhed fra de forskellige anlæg.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit 2.1.2 og 2.1.2.1, skal BAT-kravet for så vidt angår eksisterende staldafsnit genberegnes ud fra nyeste viden, - dvs. ud fra de emissionsfaktorer, der gælder på tidspunktet for den aktuelle afgørelse - og ud fra de vilkår om virkemidler og miljøteknologi, der er fastsat for det pågældende staldafsnit i en gældende godkendelse eller tilladelse.

I overensstemmelse med Miljøstyrelsens Teknologiliste stilles der vilkår til indretning og drift af staldforsuring i stald 5, jf. bilag 2.

For dybstrøelsesstalder er der ingen virkemidler, og der er ingen forskel på BAT-emissionen for nye og eksisterende stalde.

De øvrige forhold omkring indretning og drift, som har betydning for husdyrbrugets ammoniakemissioner, er vurderet og vilkårsreguleret i ovenstående afsnit "Gødningsproduktion og – opbevaring".

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår for indretning og drift af staldanlæg og gødningsanlæg kan overholde BAT-kravene.

Foder

Foder opbevares i foderlade og eventuelt i tårnsilo. Ensilage opbevares i plansiloer.

Ansøger vurderer, at fodret opbevares miljømæssigt forsvarligt og anfører, at Husdyrbrugloven ikke regulerer indhold i foderet og beregningerne i *husdyrgodkendelse.dk* er baseret på normtal for fodersammensætning, og på denne baggrund ikke relevant i nærværende redegørelse.

Kommunens vurdering

Indretning og drift af ensilagepladser er omfattet af reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. Idet det forudsættes, at etablering, indretning og drift af ensilagepladserne sker som oplyst og i overensstemmelse med reglerne i Husdyrgødningsbekendtgørelsen, finder kommunen ikke anledning til at fastlægge videre regulering ved vilkår i denne afgørelse.

Reglerne i den nye Husdyrbruglov regulerer ikke indhold i foderet, og beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk er baseret på normtal for fodersammensætningen, hvorfor der heller ikke opstilles krav hertil i denne godkendelse.

Energi- og vandforbrug

Ansøger oplyser flg. vedr. ejendommens energiforbrug:

På ejendommen anvendes der energi i form af el og dieselolie. Elforbruget anvendes hovedsagligt til malkning/mælkekøling, gyllepumpning og belysning.

Der er naturlig ventilation i staldene nr. 4, 5 og 11, hvor luften ledes ind gennem åbninger i siden og ud gennem en langsgående åbning i kip. Der forekommer derfor intet energiforbrug til ventilationen. I bygning 2 (kalvestald) er der mekanisk ventilation med indsugning gennem ventiler, vinduer og ventilationskorstene med afkast i tagflade. For at øge ventilationen i stalden, er vinduerne åbne for at opnå et større luftudskifte uden brug af yderligere el til ventilationen. Anlægget bruges mest om sommeren.

Kostalden og ungdyrstalden er med ovenlys i kippen, lysplader i tagfladen og åbne sider, hvilket sikrer et stort lysindfald og mindsker brugen af el. Der er natlys i kostalden og ungdyrstalden. Der forekommer ingen LUX-, timer- eller sensorstyret belysning i staldene, men der er flere steder i kostalden og ungdyrstalden zoneopdelt belysning.

Der er etableret varmegenindvinding på køletanken og pladekøler i forbindelse med nedkølingen af mælken. Varmeindvindingen bliver anvendt til at opvarme vasekvandet til vask af malkestalden.

Udendørs belysning er dagslysstyret.

Der er fokus på at minimere energiforbrug, både i forbindelse med daglig drift men også ved udskiftning af teknikker der forbruger energi. Det vurderes derved at brugen af naturressourcen sker på en forsvarlig måde. Derfor vurderes det at der på ejendommen er fokus på besparelse af energi, og driften af husdyrbruget forventes ikke at medføre væsentlige følgevirkninger for miljøet på baggrund heraf.

Ansøger oplyser flg. vedr. ejendommens vandforbrug:

Vandforbruget på denne bedrift anvendes primært til drikkevand og markvanding. Der anvendes vand fra egen boring. DGU nr. 103.1593 er en drikke- og markvandsboring beliggende i haven, over 25 m fra staldbygningerne. Denne boring benyttes også til vand til dyreholdet. Der er tilladelse til at pumpe 108.000 m³ vand fra boringen, heraf 33.000 m³ til bedrift og husholdning. Det må forventes, at ved fuld udnyttelse af staldanlægget vil en større del af den godkendte vandmængde gå til bedriften.

Drikkekopper og drikkekar kontrolleres dagligt for urenheder og eventuelle mangler eller beskadigelser. Lækager identificeres, stoppes og repareres hurtigst muligt.

Der er fokus på at minimere vandforbruget, både i forbindelse med daglig drift men også ved eventuel udskiftning af teknikker der forbruger vand. Det vurderes derved at brugen af naturressourcer sker på en forsvarlig måde.

Kommunens vurdering

Reglerne i Husdyrbrugloven opstiller ikke krav om anvendelse af BAT til begrænsning af ressource- og energiforbrug for husdyrbrug af denne type. På den baggrund stilles der ikke vilkår til dette i miljøgodkendelsen.

Affald

Ansøger oplyser flg. vedr. opbevaring og bortskaffelse af affaldsprodukter fra produktionen:

Husdyrbruget er omfattet af kommunens til enhver tid gældende Regulativ for Erhvervsaffald, og er dermed forpligtet til at kildesortere og bortskaffe alt erhvervsaffald i henhold til denne og den til enhver tid gældende Affaldsbekendtgørelse.

I den daglige drift vil der være en række affaldsprodukter til bortskaffelse via kommunale ordninger og modtagestationer. Affaldet tilstræbes opbevaret og bortskaffet i overensstemmelse med affaldsregulativerne for Billund Kommune.

Dagrenovation samt pap og papir fra bedriften fyldes i affaldscontainer. Affaldscontaineren tømmes hver 14. dag via den kommunale ordning.

Forbrændingseget affald fra produktionen opbevares i foderlade, og som afleveres på den kommunale modtagestation løbende.

Ikke forbrændingseget affald (f.eks. eternit, glaserede fliser og tegl, imprægneret træ o.l.). Normalt forefindes der ikke "ikke forbrændingseget affald" på ejendommen, men i tilfælde af den type affald opstår, så bortskaffes det til kommunal genbrugsplads. Eventuelt jernaffald bortskaffes til skrothandler.

Øvrigt farligt affald som f.eks. lysstofrør, el-sparepærer, oliefiltre, batterier eller spraydåser indsamles i foderlade eller værksted. Brugte batterier tages ofte med retur af leverandør. Andet leveres til kommunal modtagestation.

Affald opbevares og bortskaffes i overensstemmelse med gældende lovgivning og affaldsdirektiver, og det vurderes ikke at håndteringen heraf kan medføre risiko for forurening af miljøet.

Døde dyr opbevares overdækket af presenning nordvest for gyllebeholder (byg 6, jf. bilag 2). Placeringen af afhentningsstedet ligger ugeneret i forhold til nabobeboelser og forbigående. Døde dyr tilmeldes til afhentning af DAKA senest 24 timer efter dødsfaldet er konstateret.

Kommunens vurdering

Der stilles et generelt vilkår om, at husdyrbrugets affald skal håndteres og opbevares sådan, at der ikke opstår uhygiejniske forhold eller sker forurening af luft, vand eller jord.

Der stilles desuden vilkår om, at farligt affald skal opbevares i tætte, lukkede beholdere, der er mærkede, så det tydeligt fremgår, hvad de indeholder. Beholderne skal opbevares under tag og være beskyttet mod vejrlig. Oplagspladsen skal have en tæt belægning og være indrettet således, at spild kan holdes inden for et afgrænset område uden mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak. Området skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares.

Spildevand / overfladevand

I ansøgningen oplyser ansøger, at tagvand fra eksisterende bygninger nedsives lokalt, enten ved nedsivning i faskine eller lukket grøft eller ved at løbe direkte af på jorden, jf. afløbsplan i bilag 4. Tagvand fra nybygninger planlægges nedsivet lokalt. I forbindelse med etablering af malkestald/kalveplads bliver det formodentlig nødvendigt at rykke eksisterende faskine.

Vand fra plansiloer og 10 m forplads opsamles og ledes til gyllebeholder. Vand fra befæstet areal mellem bygning 4 og 2 ledes til gyllesystemet. Vand fra ny kalveplads opsamles og ledes ligeledes til gyllesystemet.

Det oplyses endvidere, at sanitært spildevand ledes til pilerensningsanlæg beliggende nord for gylletank. Vand fra øvrigt befæstet areal løber overfladisk af på jorden.

Kommunens vurdering

I Spildevandsbekendtgørelsen⁴ defineres spildevand som alt vand, der afledes fra beboelse, virksomheder, øvrig bebyggelse samt befæstede arealer. Tag- og overfladevand defineres som regnvand fra tagarealer og andre helt eller delvist befæstede arealer. Tag- og overfladevandet må ikke indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligt tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra sådanne arealer, eller have en væsentlig anden sammensætning.

Nedsivning eller udledning direkte til vandløb af overfladevand, som kan være forurenet fra driften, kræver tilladelse efter bekendtgørelsens kapitel 12. Nye arealer må derfor ikke tilsluttes eksisterende afledning eller ny afledning, inden der er meddelt tilladelse efter Spildevandsbekendtgørelsen.

Tagvand skal som udgangspunkt nedsives i faskiner i overensstemmelse med gældende vejledning, medmindre kommunen har meddelt tilladelse efter spildevandsbekendtgørelsen til anden afledning. Der stilles vilkår vedr. dette.

Det er kommunens vurdering, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens generelle krav til håndtering af spildevand og ensilagevand derudover er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod forurening, og kommunen finder ikke anledning til at stille videre krav i denne afgørelse.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – lugt, støj, mm.

Husdyrproduktion kan herudover medføre støj, samt gener med fluer og andre skadedyr. Desuden kan bygningsmæssige ændringer på et husdyrbrug indvirke på den landskabelige oplevelse, såvel som på kulturmiljøet.

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

⁴ BEK nr. 1317 af 04/12/2019. Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4

- landskabelige værdier,
- jord, grundvand og overfladevand og
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Derudover skal kommunen vurdere påvirkningerne på natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning. Disse forhold behandles nedenfor i afsnittet om projektets påvirkninger af omgivelserne for så vidt angår de naturmæssige forhold.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med opbevaring af ensilage og dybstrøelse, samt pumpning, omrøring og udbringning af husdyrgødning.

I henhold til § 31 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal følgende geneniveauer for lugt overholdes ved etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug:

Kategori	Beskrivelse	Geneniveau*
A: Byzone	I et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	5 OUE /m ³ og 1 LE/m ³
B: Samlet bebyggelse	I et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften (samlet bebyggelse)	7 OUE /m ³ og 3 LE/M ³
C. Enkeltbolig uden landbrugspligt	Ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.	15 OUE /m ³ og 10 LE/m ³

Tabel 3. Lugtgrænser jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31

*De anførte geneniveauer udtrykker, at der accepteres en større lugtpåvirkning ved enkeltboliger i det åbne land, end i byzone og samlet bebyggelse.

I lovgivningen er der ikke opstillet geneniveauer for lugt overfor landbrugsejendomme, idet landbrugsejendomme som en integreret del af aktiviteterne i det åbne land ikke betragtes som lugtfølsomme.

Lugtgener fra staldanlæg vurderes på grundlag af beregninger i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk, beregnet efter hhv. "Miljøstyrelsens Lugtmodel" og "Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde", udgivet af Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK), maj 2002. Vurderingen tager udgangspunkt i den længste geneafstand beregnet efter de to modeller.

Geneafstanden for lugt beskriver den afstand fra stalden, hvor der kan forekomme så meget staldlugt, at det karakteriseres som "væsentlige lugtgener". Geneafstanden fastsættes under hensyntagen til forskellige områders følsomhed overfor lugt, jf. ovenstående tabel 3.

Resultatet af lugtberegningerne for Dyvelsrækkevej 21 ved de følsomme områdetyper fremgår af nedenstående tabel.

Områdetype	Beregnet geneafstand	Vægtet gennemsnitsafstand*
A: Byzone, Sdr. Omme	1171 m	4443 m
B: Samlet bebyggelse, Søndergade 5	879 m	5168 m
C: Enkeltbolig uden landbrugspligt, Hårkjærvej 12	399 m	399,1 m

Tabel 4. Resultater af lugtberegninger

*Afstand fra lugtcentrum af staldbygningerne.

Resultaterne i forhold til alle tre kategorier er baseret på Miljøstyrelsens Lugtmodel.

Kommunens vurdering

Beregningerne viser, at geneafstanden til alle tre områdetyper er overholdt. Som grundlag for beregningerne er det anført, at der ikke er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor en afstand af 100 meter fra enkeltboliger uden landbrugspligt eller indenfor en afstand af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone. På den baggrund er der ikke indregnet tillæg til geneafstandene. Kumulation med lugt fra andre husdyrbrug kan maksimalt medføre et tillæg til geneafstanden på 20 %.

I beregningerne for Dyvelsrækkevej 21 er det uden betydning, om der indregnes tillæg i forhold til Samlet bebyggelse og Byzone, idet den vægtede gennemsnitsafstand under alle omstændigheder udgør mere end 120 % af geneafstanden.

Lugt vil kunne registreres udenfor geneafstanden, men i en grad så man normalt ikke vil karakterisere det som generende. I betragtning af afstandene til omliggende ejendomme vurderes det, at anlæggene kan drives, uden at det vil give anledning til væsentlig lugtpåvirkning i omgivelserne. Foruden beregningerne er vurderingen også baseret på, at der er tale om en lille produktion.

Ud over geneafstanden, anvendes i lovgivningens regi begrebet lugtkonsekvensområde, som breder sig ud over et større område omkring husdyrbruget end geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er et beregningsmæssigt område omkring centrum for husdyrbrugets produktionsanlæg, om hvilken Natur- og Miljøklagenævnet i flere afgørelser anfører, at det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres. Natur- og Miljøklagenævnet har på den baggrund vurderet, at beboelse inden for lugtkonsekvensområdet skal betragtes som omfattede af lovens høringsregler, selvom sådan beboelse eventuelt ligger uden for geneafstanden. Lugtkonsekvensområdet er for det ansøgte husdyrbrug beregnet til 858 meter. Da geneafstanden til byzone (1171 m) i denne sag er længere end

konsekvenszonen, har kommunen valgt at høre beboelser inden for denne genafstand.

Der fastsættes vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til lugtpåvirkninger, som miljømyndigheden finder, er væsentlige. Samtidig stilles der vilkår om, at kommunen kan kræve en redegørelse, hvis det skønnes, at husdyrbruget giver anledning til væsentlige lugtgener.

Idet det herudover vurderes, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til indretning og drift af ejendommens anlæg, samt driftsregulering af gødningsudbringning, er tilstrækkelige til at beskytte omgivelserne mod væsentlige lugtgener, finder kommunen ikke anledning til at fastsætte yderligere vilkår i denne afgørelse.

Støj, støv, rystelser og transport

Ansøger oplyser flg. vedr. støj:

De væsentligste støjklender på et kvægbrug er malkeanlægget, foderblanding, gyllepumper, foderleverancer, støj fra transporter, m.v.

Alle staldene er med naturlig ventilation.

I nudriften er malkeanlægget placeret i bygning 5, med den ansøgte udvidelse etableres der en ny malke-stald. Malkeanlægget kører to gange á 7 timer i døgnet, malkning påbegyndes ca. kl. ca. 3.30 om morgenen og kl. 15.30 om eftermiddagen. Vakuumpumpen er frekvensstyret og er placeret indendørs, hvilket minimerer støjgener i omgivelserne.

Leveringen af foder sker normalt i dagtimerne. Fodret tippes af i foderladen, dette tager ca. 5 min. I tårnsiloen blæses foder ind. Indblæsning i tårnsiloen tager ca. 15 min. Siloen er ikke altid i brug. Det forventes at hvis den bruges, bliver det til kalvefoder der skal leveres hver 3-4. uge.

Gylle afhentes af biogasselskab ugentligt pt. i dagtimerne. Afhentningen sker med lastbil.

Foderblanding sker dagligt i perioden fra ca. 5 om morgenen til 8 om formiddagen. Selve foderblandingen sker normalt foran plansiloen eller i foderladen (bygning 3) i intervaller på ca. ½ time, samlet set blandes der foder i ca. 2 timer. I forbindelse med blanding af foder er der kørsel til plansiloen/evt. markstakke for at hente ensilage.

I forbindelse med høst ensileres der i plansilo. Der vil sammenlagt blive ensileret ca. 14-20 dage pr år. I forbindelse med ensilering kan det blive nødvendigt at arbejde udenfor dagtimerne. Plansiloerne er beliggende i god afstand fra naboer og afskærmet af beplantning og staldbygninger.

Der sker omrøring af gylle i staldene hver 2. dag. Omrøring varer ca. ½ time. Når der etableres staldforsuring i bygning 5 er det muligt at omrøring i stalden vil ske hyppigere af hensyn til risikoen for udvikling af gyllegas. Fra bygning 4 pumpes gyllen pt. direkte til gylletanken hver ca. 14 dag og fra bygning 5 pumpes ca. en gang ugentligt. Overpumpning tager ca. 4 timer. Fra bygning 11 og 12 bliver gyllen afhentet af biogas ugentligt. Omrøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Husdyrbruget ligger i et landbrugsområde. Ejendommens størrelse betyder, at aktiviteter som malkning, fodring og ensilering vil strække sig over længere tid end vil være tilfældet med en mindre ejendom. Malkning sker to gange fordelt over døgnet, vakuumpumpe og kompressor er placeret indendørs for at give bedst mulig støjdemning. En del af de støjende aktiviteter ligger normalt i dagtimerne

f.eks. levering af foder og afhentning af gylle og vil ikke give gener. I forbindelse med ensilering kan der være behov for arbejde om aftenen og natten. Plansiloerne ligger dog godt afskærmet af bygninger og skov og ensilering foregår kun få dage om året, så det vurderes at gener fra ensilering vil blive begrænsede.

Ejendommens beliggenhed i relativ lang afstand fra naboer betyder, at støjgener i forbindelse med produktionen vil være meget begrænset.

Det vurderes, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 i betragtning af type af produktionsanlægget, samt afstanden fra støjklender til omliggende beboelse, ikke forventes at ville frembringe støj, som kan medføre gener i omgivelserne.

Ansøger har om påvirkninger fra støv oplyst flg.:

Indkøbt foder tippes af i foderladen. Dette vil give anledning til støvudvikling, der dog hovedsageligt vil være i foderladen og dennes nærområde. Aftipning tager omkring 5 minutter. I forbindelse med indblæsning af foder i tårnsiloer kan der være lidt støvudvikling. Indblæsning er af kort varighed. Siloen er ikke placeret i umiddelbar nærhed af naboer. Det forventes derfor ikke omgivelserne vil opleve støvgener i forbindelse med indblæsningen.

I forbindelse med at der strøs med halm vil der være en risiko for lidt støvudvikling. Dette vil dog normalt kun mærkes inde i bygningerne.

I forbindelse med transporter vil der i tørre perioder kunne være lidt støvudvikling fra kørsel på grusvej. På grund af afstanden til nærmeste naboer og den eksisterende beplantning forventes naboer dog ikke at opleve støvgener som følge af transporter.

Generelt vurderes at støvgener fra ejendommen vil være relative få og kortvarige og derfor ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Ansøger oplyser flg. vedr. rystelser:

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurderingen af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporter kan der muligvis være vibrationer fra køretøjerne. Dette vil dog ikke være i et omfang der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporter i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Ansøger oplyser, at der er tre indkørsler til ejendommen. Den nordligste indkørsel benyttes primært til transporter med foder og gødning, den midterste (meget brede) indkørsel til transporter til foderladen og stuehuset og den sydlige til mælk, afhentning fra biogas mv.

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transporter i forbindelse med afhentning af mælk, gødning til biogas, levende og døde dyr samt intern på bedriften. Endelig er der transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. Transporter i nudrift er det samme som nudrift i godkendelsen fra 2020, da det ansøgte ikke er realiseret udover plansiloer.

Transporter	Før udvidelse antal/år	Efter udvidelse antal/år	Kommentarer
Indkøbt foder	52	78	+ 26
Afhentning af mælk	365	365	-
Brændstof	13	18	+ 5
Husdyrgødning	745	500	- 245
Biogas	312	624	+ 312
Husdyr til/fra ejendommen	104	156	+ 52
Grovfoder	1020	1790	+ 770
Døde dyr	104	156	+ 52
Affald	26	26	-
Øvrige	156	156	-
I alt	2.927	3.869	+ 972

Tabel 5: Transport før og efter udvidelse (En transport svarer til både en kørsel til og fra ejendommen)

Udvidelsen medfører en udvidelse af transportbehovet på op mod ca. 33 %, som væsentligst stammer fra øget transport af gødning til biogas og grovfoder.

Ansøger skriver flg. vedr. transporter:

De fleste transporter er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transporter i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid. Husdyrgødning til biogas afhentes dog ugentligt. Transporter til biogas sker med lastbil.

Mælketransporterne foregår hver dag. Andre transporter foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af mælk/ levende dyr/biogas kan dog ske døgnet rundt i henhold til mejeriets/slagteriets/biogasselskabets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transporter i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Der er ikke nabobeboelser i nærhed af indkørslerne. Det vurderes derfor at nabobeboelserne ikke umiddelbart vil opleve gener i forbindelse med ud og indkørsler.

En stor del af de daglige transporter sker med lastbil. Transporter i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og høst sker med traktor. Disse transporter foregår i en kort periode af året. Det forventes, at naboer i disse perioder vil opleve, at der er stor aktivitet på husdyrbruget, hvilket formodentlig vil svare til oplevelsen af driften i nudriften. På grund af den løbende afhentning af husdyrgødning til biogas og fordi gødningen efterfølgende også returneres til relevante eksterne gylletanke, bliver kørsler med traktor fra ejendommen i sæsonen for udbringning af gylle til afgrøderne minimeret.

Det forventes at antal transporter med høstet afgrøde vil stige i fremtiden på grund af det større antal køer der skal fodres på ejendommen. Når det er muligt, benyttes egen markvej, således at transporterne ikke skal passere Dyvelsrækkevej 17 og 15.

Der er redegjort for til- og frakørselsforhold, samt at transporter så vidt muligt foregår i dagtimerne. Det vurderes på baggrund af ovenstående at transporter til og fra ejendommen ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af nærmiljøet.

Kommunens vurdering

Støvudvikling kan opstå ved håndtering af foder og halm, og ved kørsel med landbrugsmaskiner, hvilket dog må vurderes at være begrænset. Det er kommunens vurdering, at de ansøgte ændringer ikke vil medføre væsentlig forøgelse af virksomhedens støvpåvirkning eller skadedyrsfrembringelse, og at ejendommen kan drives, uden at dette medfører væsentlig påvirkning af omgivelserne fra støv og skadedyr.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om "ekstern støj fra virksomheder" anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmestliggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Der stilles vilkår om overholdelse af disse grænseværdier.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget kan drives, uden at dette medfører støjgener.

Der stilles vilkår om, at virksomheden skal planlægge flest mulige støjende aktiviteter afviklet i dagperioden og være særligt agtpågivende omkring støjfrembringelse i natperioden, herunder fra mobile støjkluder.

Miljøstyrelsen har i orientering nr. 9/1997⁵ opstillet orienterende grænseværdier for lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer. Grænseværdierne gælder indendørs i boliger mv. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 i betragtning af typer og størrelser af produktionsanlæggene, samt afstanden fra støjkluder til omliggende beboelse, ikke kan forventes at ville frembringe lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som kan medføre gener i omgivelserne.

På den baggrund finder kommunen ikke, at der i denne godkendelse skal fastsættes vilkår med grænseværdier for disse påvirkninger. For at give mulighed for myndighedsmæssige indgreb stilles dog vilkår om, at husdyrbruget ikke må medføre påvirkninger i omgivelserne med lavfrekvent støj, infralyd eller vibrationer, som efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige. Tilsynsmyndigheden har herudover mulighed for at kræve evt. påvirkninger nærmere undersøgt, jf. § 53 i Husdyrbrugloven.

Der er ingen nabobeboelser i nærheden af ejendommens indkørsler, og transporter forbi nærmeste naboer sker på offentlig vej. Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 vil kunne drives som ansøgt, uden at trans-

⁵ Miljøstyrelsens orientering nr. 9/1997 "Lavfrekvent støj, infralyd og vibrationer i eksternt miljø".

port til og fra husdyrbruget medfører miljøpåvirkninger i omgivelserne, som er uforenelige med omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

For at sikre mulighed for indgreb stilles der vilkår om, at Billund Kommune kan stille krav om, at beregning / måling af virksomhedens støjbelastning i omgivelserne udføres på virksomhedens bekostning. Desuden stilles der vilkår til transport og transportarealer på ejendommen, samt transport til og fra ejendommen.

Fluer og skadedyr

Ansøger oplyser flg. vedr. fluer og skadedyr:

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Det tilstræbes at holde alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes med godkendte fluebekæmpelsesmidler dels til udvanding og dels til påsmøring i nødvendigt omfang.

Der er truffet aftale med et privat firma angående rottebekæmpelse.

Det vurderes, at med det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, ikke vil blive en gene for de omkringboende.

Kommunens vurdering

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener stilles der vilkår om, at husdyrbruget ikke må give anledning til fluegener i omgivelserne, som tilsynsmyndigheden finder, er væsentlige, og der stilles krav om egenkontrol og afhjælpende foranstaltninger, hvis der sker væsentlig fluepåvirkning. Herudover stilles der krav vedrørende støvfrembringelse fra transport, og krav om opbevaring af foder, så der ikke er risiko for tilhold af skadedyr. Endelig stilles der krav om, at fluer skal bekæmpes iht. de veterinære bestemmelser.

Lys

Ansøger oplyser flg. om lyspåvirkninger:

I staldene er der natlys, der er etableret LED lys i stalden.

Der er etableret udendørslys ved gavlen af eksisterende stalde. Udendørslyset er natlysstyret. Herudover er der orienteringslys ved stuehuset.

På de nye staldbygninger etableres der udendørslys på gavlenderne af kostalden og malkestalden.

Ejendommen er afskærmet af beplantning mod landskabet. Mod nord og vest er der skovbeplantning eller læhegn, mod syd og øst er der diverse læhegn. I forbindelse med udvidelsen af staldbygningerne etableres der udendørslys på gavlene af de nye staldbygninger. Udendørsbelysningen vurderes ikke at være generende for omgivelserne og trafikken.

Kommunens vurdering

Det er kommunens vurdering, at ejendommen fortsat kan drives, uden at dette medfører væsentlig lyspåvirkning af omgivelserne.

For at sikre mulighed for myndighedsmæssigt indgreb overfor gener stilles der vilkår om, at virksomheden ikke må give anledning til lyspåvirkning, som tilsynsmyndigheden finder væsentlig. For at forebygge lyspåvirkning fra fremtidige bygninger, stilles der endvidere vilkår om, at eventuelle nye udendørs lamper skal op-hænges lavt og med afskærmet lyskilde, så lysets spredning begrænses til det nødvendige operationsområde, samt at ny belysning i stalde skal anbringes, så lyset ikke kastes direkte ud gennem ventilationsåbninger i bygningens rygning eller ud gennem side- eller gavlåbninger.

Landskab og kulturmiljø

Ejendommen ligger i det åbne land. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Dyvelsrækkevej 17 som ligger ca. 410 m syd for bygningerne og Hårkjærvej 10 og 12 som ligger ca. 271 m nord for anlægget. Hårkjærvej 10 er jf. ansøger ikke beboelig, da der bl.a. ikke er vinduer i ejendommen. Den nærmeste samlede bebyggelse er Hoven beliggende ca. 5 km nordvest for anlægget. Nærmeste by er Sønder Omme, som ligger ca. 4,5 km nordøst for ejendommen.

Ejendommen ligger inden for særligt værdifuldt landbrugsområde og skovbyggelinje, og delvist inden for bevaringsværdigt landskab og kortlagt V2-jordforurenede områder.

Ansøger oplyser flg.:

Ejendommen er beliggende udenfor, men lige i kanten af et mindre naturbeskyttelsesområde beliggende mod vest. Det drejer sig om området med skov, som er udpeget til at have særlig naturbeskyttelsesinteresse. Som det er tilfældet med de eksisterende bygninger, kommer nybygninger visse steder til at ligge op til områdeudpegningen, men ikke ind på selve området. Nybygningerne etableres i tilknytning til eksisterende bygninger.

Ejendommen ligger indenfor særlig værdifuldt landbrugsområde. Indenfor disse områder forudses der ikke væsentlige konflikter mellem landbrugsdriften og de omgivende arealanvendelser, og områderne skal i særlig grad anvendes til jordbrugsdrift.

Ejendommens bygninger inklusive nybygninger ligger indenfor skovbyggelinje. Nybygningerne er etableret i tilknytning til de eksisterende bygninger. På grund af ejendommens placering er det ikke muligt at bygge udenfor enten skov eller skovbyggelinje.

Ejendommens bygninger ligger indenfor bevaringsværdigt landskab. I et bevaringsværdigt landskab skal landskabets karakter beskyttes og bevares, og nybyggeri må ikke forringe de landskabelige karaktertræk.

Nord for ejendommen er registreret et beskyttet sten- og jorddige. Der vil være eksisterende bygninger mellem nybygninger og diget.

Der er registreret jordforurening på vidensniveau 2 på en del af de nyere bebyggede områder. Dette skyldes, at der er udlagt slagge i forbindelse med etableringen. Dette er ansøgt og godkendt på et tidligere tidspunkt. Bygningerne nedbrydes ikke i forbindelse med nærværende miljøgodkendelse og slagge flyttes ik-

ke. Det er forventningen at der også skal udlægges slagge i forbindelse med etablering af den nye bygninger. Dette vil der blive ansøgt om på et senere tidspunkt.

De nye bygninger opføres i samme stil som eksisterende bygninger. Kostalden bliver med søstenselementer nederst. I siderne kommer der herudover gardiner, mens gavlene etableres med røde stålplader der er hvide/grå i kip som på eksisterende stalde. Malkestalden etableres ligeledes med søstenselementer og stålplader i gavlen.

De nye stalde er placeret i tilknytning til de eksisterende bygninger syd for de eksisterende stalde. Ny kalve-plads placeres ligeledes syd for eksisterende bygninger, mellem nybygningerne.

Husdyrbrugets driftsbygninger ligger i et område hvor der er meget skov, spredte småbeplantninger og læhegn. Nord for bygningsmassen er der skov, mod vest er der hhv. skov eller læhegn, syd for ny stald er eksisterende læhegn. Mod øst er der ligeledes beplantning i form af kortere læhegn i nærområdet. Både de eksisterende og de nye bygninger er der derved godt afskærmet mod omgivelserne af den eksisterende beplantning.

Med den valgte placering af de nye stalde etableres alle bygninger i tilknytning til eksisterende bygninger. Egen private fællesvej sløjfes eller flyttes og der søges om dispensation fra afstand til naboskel. Hensynet til landskabet er varetaget da bygningerne er afskærmet af den eksisterende beplantning.

Bygningerne etableres i samme stil og farver som eksisterende bygninger.

På grund af bygningernes afdæmpede farve, den afskærmende beplantning og den relative lange afstand til naboer mod syd og nord vurderer ansøger, at den ansøgte udvidelse ikke vil skæmme landskabsoplevelsen hverken for forbipasserende eller naboer.

Kommunens vurdering

De ansøgte udvidelser og ændringer er i overensstemmelse med kravet i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 23 placeret i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer.

Ejendommen ligger ikke i områder, som i henhold til kortlægningen i Danmarks Miljøportal og i Billund Kommunes kommuneplan, er omfattet af fredninger eller bygge- og beskyttelseslinjer, bortset fra skovbyggelinje. Driftsbygninger, der er nødvendige for jordbrugs- og fiskerierhvervene, er undtaget fra bestemmelserne om, at der ikke må bebygges indenfor skovbyggelinjer, jf. §§ 17 i Naturbeskyttelsesloven⁶.

Dyvelsrækkevej 21 er beliggende i et landbrugslandskab med spredtliggende gårde. Ejendommen ligger i et område, der i gældende kommuneplan (2021 – 2033)

⁶ LBK nr. 1986 af 27/10/2021. Lov om naturbeskyttelse, med senere ændringer

er udpeget til Særligt værdifulde landbrugsområder, som i henhold til kommuneplanens retningslinjer hovedsageligt skal anvendes til jordbrugserhverv.

Ejendommen ligger ikke inden for områder, som i kommuneplanen er udpeget som kulturmiljø eller geologisk beskyttelsesområde.

Ejendommen ligger delvist inden for et område, der i kommuneplanen er udpeget som Bevaringsværdige landskaber. Om Bevaringsværdige landskaber fremgår af kommuneplanens retningslinjer, at landskabet som hovedregel skal friholdes for byggeri og anlæg. Hvor byggeri og anlæg tillades, skal det ske ved, at placering, skala, orientering, farvevalg og arkitektur tilpasses det konkrete landskab. Hermed sikres, at landskabets karakter, herunder de geologiske, kulturhistoriske og oplevelsesmæssige værdier, ikke forringes. Ændringer i beplantning, terræn og arealanvendelse inden for bevaringsværdige landskaber skal så vidt muligt tilpasses landskabets karakter. Større byggerier og anlæg uden for de bevaringsværdige landskaber må ikke forringe de visuelle og oplevelsesmæssige værdier i de bevaringsværdige landskaber.

De ansøgte bygnings- og anlægsmæssige udvidelser på Dyvelsrækkevej 21 placeres i integration med ejendommens eksisterende bygninger. I forhold til synsvinklen fra naboer og fra Dyvelsrækkevej vil udvidelserne ligge skjult bag skov og eksisterende læhegn, ligesom der vil være en vis afskærmning pga. de eksisterende bygninger.

Det er kommunens vurdering, at de ansøgte bygnings- og anlægsmæssige ændringer og udvidelser er i overensstemmelse med den eksisterende kultur- og landskabsmæssige anvendelse i området, og at de ansøgte ændringer og udvidelser ikke vil være i strid med den udpegede beskyttelse eller ændre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Egenkontrol, driftsforstyrrelser og uheld

Følgende er oplyst i ansøgningen:

For at minimere risikoen for nedslivning af stoffer til grundvandet samt beskyttelse af det omgivende miljø, er der redegjort for procedure for håndtering af gylle, kemikalier og olie ved uheld på husdyrbruget.

Redegørelse for mulige uheld:

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften, der kan medføre en øget forurening, vil være: brand, uheld med eller ved gyllebeholderne, herunder f.eks. beskadigelse af gyllebeholderne ved strejfen eller påkørsel, eller på anden måde ved lækage eller overløb, der vil medføre udsivning af gylle. Eller spild af kemi eller olie.

Minimering af risiko for uheld

Hvis der sker spild af olie under påfyldning, som ikke umiddelbart kan fjernes ved afgravning eller ved brug af sugemateriale (savsmuld eller lign.), vil Alarmcentral (tlf. 112) blive kontaktet. Hvis der er mistanke om, at olie eventuelt kan sive ud af tanken, vil tanken blive tømt for olie. Såfremt det drejer sig om en mængde, som ejer ikke selv har mulighed for at fjerne, vil enten brandvæsenet eller en slamsuger, der må tage imod olieaffald, blive kontaktet, så tanken kan blive tømt. Så-

fremt der er sket spild, der ikke kan fjernes, vil Alarmcentralen (tlf. 112) blive kontaktet.

Det er maskinstationen der står for alt sprøjtearbejdet, der er derfor ikke større mængder kemikalier på ejendommen. Eventuelle kemikalier opbevares i kemikalerum uden afløb, hvorfra eventuelt spild kan opsamles, hvilket minimerer risikoen for forurening i tilfælde af uheld.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholderens tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under jævnligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis revnen ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gylletankene tømmes med selvlæssende gyllevogne påmonteret sugekran.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Hvis gyllebeholderen skulle springe, vil alarmcentralen på tlf.: 112 blive kontaktet øjeblikkeligt. Ved driftsuheld, hvor der er sket, eller hvor der er fare for at ske en større forurening af omgivelserne, vil alarmcentralen straks blive kontaktet på tlf.: 112. I tilfælde af lækage på gyllebeholderen vil der ikke ske en hurtig afstrømning, da terrænet omkring ejendommen er forholdsvist fladt, der er ingen grøfter og dræn nær gylletankene. Umiddelbart nord for gyllebeholder 7 er der en mindre lavning hvor en del af gyllen formodentlig vil samle sig.

Der er udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Det vurderes at der er taget tilstrækkelige forholdsregler i tilfælde af et uheld, ved at der er en procedure for hvad der skal gøres i tilfælde af et uheld og for at minimere risikoen for uheld.

Egenkontrol

- Brug af sprøjtemidler registreres (Sprøjtejournal)
- Der overvåges ved gyllepumpning
- Der udføres 10-årig beholderkontrol.
- Kontrol med gødningsmængder, gødningsanvendelse, antal dyr etc. udføres efter gældende lovkrav (gødningsregnskab og husdyrindberetning) og kontrolleres af Landbrugsstyrelsen. Anvendelse og udarbejdelse af mark-/gødningsplaner er et styringsredskab der sikrer, at afgrøderne gødes efter behov, at gødning tilføres markerne når vejret tillader det, så næringsstofudledningen til det omgivende miljø minimeres.

Kommunens vurdering

Husdyrbrugets anlæg ligger uden for områder, der i Danmarks Miljøportal og MiljøGIS er udpeget som områder med særlige drikkevandsinteresser eller som indvindingsområder og indvindingsoplande.

For at sikre mod forurening fra oplag af kemikalier, samt oplag af olie (oplag ud over oplag reguleret af Olietankbekendtgørelsen), stilles der vilkår om, at olier og kemikalier skal opbevares således, at væsker ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Der stilles desuden vilkår om, at tankning skal ske på et tæt, befæstet areal og således, at spild ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, og at tankpistol ikke må kunne fastlåses i åben stilling, medmindre pistolen er udstyret med en automatisk stopfunktion, som afbryder pumpning, når tanken er fuld.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid skal forefindes en opdateret beredskabsplan for ejendommen, og at denne skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Desuden er der stillet vilkår om, at virksomheden skal alarmere alarmcentralen ved uheld, som medfører risiko for forurening af miljøet. I forhold til at forebygge forurening fra gyllehåndtering har kommunen vurderet, at Husdyrgødningsbekendtgørelsens regler generelt er tilstrækkelige til at sikre mod forurening fra gyllehåndtering. Der stilles derfor alene vilkår om opsyn ved pumpning af gylle.

Projektets påvirkninger af omgivelserne – naturmæssige forhold

Kommunen skal i henhold til § 34 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved godkendelse eller tilladelse vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning.

I Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniak, som skal anvendes ved vurdering af, om der er væsentlige miljøpåvirkninger af kategori 1-, 2-, og 3-natur:

- Kategori 1-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, der fremgår af bilag 3, pkt. D i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, uanset størrelse, hvis de er beliggende inden for et Natura 2000-område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt samt heder og overdrev i øvrigt, som er beliggende inden for et Natura 2000-område og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.
- Kategori 2-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der er beliggende uden for Natura 2000-områder, jf. § 7 i Husdyrbrugloven, i form af
 - a) højmoser,
 - b) lobeliesøer,
 - c) heder, der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) overdrev, der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse.

- Kategori 3-natur: De ammoniakfølsomme naturtyper, der ikke er omfattet af kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er beliggende uden for Natura 2000-områder, i form af
 - a) heder, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - b) moser, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse,
 - c) overdrev, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse, og
 - d) ammoniakfølsomme skove.

I bekendtgørelsen er der for ovennævnte naturtyper fastlagt beskyttelsesniveauer for ammoniakdepositioner fra husdyrbrug. Af bekendtgørelsen fremgår, at kommunen i særlige tilfælde kan stille vilkår, som rækker udover beskyttelsesniveauet fastsat i bekendtgørelsen.

I henhold til § 7 og § 10 i Habitatbekendtgørelsen⁷ skal kommunens vurdering omfatte en konkret vurdering af påvirkningen af udpegede områder og arter.

Anlæggets nærhed til Kategori 1- og 2-natur

I henhold til § 7 i Husdyrbrugloven kan etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug ikke tillades indenfor eller i en afstand på mindre end 10 m til Kategori 1- og 2-natur.

Billund Kommune kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at de ansøgte udvidelser og ændringer overholder de krævede afstande.

Ammoniakdeposition fra anlægget på naturområdet

I ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakemissioner, som viser, at den samlede emission efter den ansøgte udvidelse bliver på 9.833 kg N/år. Dette indebærer en stigning i emissionen i forhold til nudriften på 4.002 kg N/år, og en meremission i forhold til driften for 8 år siden på (scenarioberegning) 5.309 kg N/år.

I ansøgningssystemet er der foretaget beregninger af anlæggets ammoniakdeposition i en række naturtyper i et område omkring anlægget. Indhold og resultater af beregningerne er vist i skemaet nedenfor, hvor også oplysninger om naturtyperne er opført.

Naturpunkt, jf. bilag 5	Naturkategori	Naturtype	Afstand fra anlægget (m)	Merbelastning 8-års drift (Kg N/år)	Merbelastning Nudrift (Kg N/år)	Total-belastning (Kg N/år)	Ruhed natur
1*	3	Mose/skov	460	0,5	0,4	1,0	Bn
2	3	Mose/skov	910	0,2	0,1	0,3	Mk
3*	3	Mose	555	0,4	0,3	0,7	Bn
4*	3	Mose	330	1,0	0,8	2,2	Mk
5*	3	Mose	275	1,6	1,3	3,8	S
6	3	Mose	360	0,8	0,7	1,9	Bn

⁷ BEK nr. 2091 af 12/11/2021. Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

6a	3	Mose	400	0,9	0,7	2,1	Mk
7	3	Mose	430	0,7	0,6	1,6	Bn
8	3	Mose	485	0,7	0,5	1,4	Bn
9	3	Mose	735	0,5	0,4	1,0	Mk
10	3	Mose/skov	1.040	0,3	0,2	0,6	Mk
11	3	Mose	1.065	0,1	0,1	0,2	Bn
12	3	Mose	595	0,2	0,2	0,4	S
13	3	Skov/hede	720	0,2	0,1	0,3	S
14	-	Eng	230	1,5	1,2	3,7	Bn
15*	-	Eng	220	0,9	0,7	2,2	Bn
Kat 2 SV	2	Hede	2.500	0	0	0,1	Mk
Kat 2 NØ	2	Hede	3.200	0	0	0	Bn
Kat 2 N	2	Hede	1.900	0	0	0,1	Bn
Kat 2 NV*	2	Hede	2.200	0,1	0	0,1	Mk
Kat 1*	1	Overdrev	8.900	0	0	0	Bn

Tabel 6. Ammoniakdepositionen i omliggende natur. * = ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune. Mk = Blandet natur med middel bevoksning, Bn = Blandet natur med lav bevoksning, S = Skov.

Kumulation er sat til 0 for alle punkter, og ruhed er sat til Landbrug for alle punkter.

Billund kommune er enig i, at de valgte ruheder indsat for natur og opland ikke underestimerer beregningerne.

Ammoniakpåvirkning af Kategori 1- og 2-natur

Det fremgår af § 26 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at den tilladte totaldeposition i Kategori 1-natur reduceres afhængigt af, om der er andre husdyrbrug, som medfører påvirkning i det samme område. Som det fremgår af ovenstående skema, er det i ansøgningen oplyst, at der ikke er kumulation med ammoniakdeposition fra andre husdyrbrug.

Da den beregnede totaldeposition for Dyvelsrækkevej 21 er nul, er det dog uden betydning, om der indregnes reduktion for kumulation, idet der under alle omstændigheder tillades en totaldeposition på 0,2 kg N/år i Kategori 1-natur.

I ansøgningen i Husdyrgodkendelse.dk er der foretaget beregninger af ammoniakdepositionen i fire forskellige kategori 2-naturarealer (heder), jf. ovenstående skema. Kommunen kan på baggrund af nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk konstatere, at der ikke er andre kategori 2-naturarealer indenfor relevante afstande fra anlægget.

Totaldepositionen af ammoniak fra husdyrbruget må i henhold til § 27 i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke overstige 1,0 kg N/år i kategori 2-natur, hvilket overholdes, jf. beregningsresultaterne i ovenstående tabel.

På baggrund af en gennemgang af det ansøgte projekt og en sammenstilling med naturområder i nationale datasæt i kortlægningen i Husdyrgodkendelse.dk kan kommunen konstatere, at bekendtgørelsens generelle beskyttelsesniveauer ikke medfører, at der skal stilles særlige krav til ammoniakfordampningen.

I ovenstående afsnit "Stalde og produktioner" og "Gødningsproduktion og -opbevaring" har kommunen fastsat vilkår, som sikrer, at de i beregningerne forudsatte anlægsindretninger og driftsformer bringes i anvendelse på husdyrbruget.

Natur omfattet af Habitatbekendtgørelsens regler, herunder Kategori 1-natur

Afstanden fra ejendommen til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 37 og EF-habitatområde nr. 60, *Borris Hede* er ca. 5,5 km. Området er udpeget for at beskytte en række arter og naturtyper. Området er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af naturtyperne våd hede, tør hede og som ynglested for tinksmed.

Natura 2000-områdets nordlige del består overvejende af tør og våd hede. Borris Sønderland indeholder flere andre næringsfattige naturtyper, surt overdrev, tidvis våd eng, hængesæk, og tørvelavning og indlandsklitter. Hedemoser og søer findes især i den østlige del af området (St. Engmose). I den sydvestlige del gennemstrømmer den uregulerede Omme Å området. Omme Å er levested for bæklampret, laks, grøn kølleguldsmed og odder, som alle er på udpegningsgrundlaget for området. Borris Hede er levested for flere truede hedefugle. Der findes en lille, men fast bestand af ynglende tinksmed.

Hvor naturtilstanden ikke er god, er årsagerne forekomst af invasive arter, tilgroning med vedplanter og for våd hedes vedkommende også uhensigtsmæssig hydrologi.

Der er foretaget depositionsregninger til Natura 2000, som viser en ikke målbar deposition på arealet. Det ansøgte projekt vurderes, grundet afstanden, ikke at få negativ indvirkning på Natura 2000 området.

Det er på ovenstående baggrund Billund Kommunes vurdering, at godkendelsen af det aktuelt ansøgte projekt på Dyvelsrækkevej 21 ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af internationale beskyttelsesområder, hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter.

Påvirkning af arealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, herunder Kategori 3-natur

Om Kategori 3-natur fremgår af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 29, at kommunen skal vurdere, om der skal stilles krav til den maksimale merdeposition. Der kan dog ikke stilles skrappe krav end 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan endvidere i særlige tilfælde stille krav til den maksimale deposition, jf. § 36, stk. 2 – 5, hvis der er tale om en væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Moser, heder og overdrev hører til Kategori 3-natur, for hvilke der i bekendtgørelsens bilag 3 er fastsat et beskyttelsesniveau på maks. 1,0 kg N/ha/år⁸ i merdeposition. Der er beregnet en merbelastning på 1,6 kg N/ha i naturpunkt 5 (mose), der ligger i Ringkøbing-Skjern Kommune.

⁸ Jf. bilag 3 til bekendtgørelsen gælder at kommunen for kategori 3-natur har mulighed for at tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha/år.

Billund Kommune har bedt Ringkøbing-Skjern Kommune om en vurdering af en merdeposition i naturpunkt 5 på 1,6 kg N/ha. Ringkøbing-Skjern Kommune har i mail af 23. juni 2022 skrevet, at *Der er beregnet en merbelastning til mosen nord for husdyrbruget på 1,6 kg N/ha/år, hvilket er en reduceret belastning i forhold til miljøgodkendelsen [fra 2020]. Totalbelastningen til området er beregnet til 3,8 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen er beregnet til 14,6 som gennemsnit. Mosen er artsfattig og har en lav naturkvalitet. Kommunen har ikke kendskab til, at der foretages naturpleje i området. Ringkøbing-Skjern Kommune vurderer på denne baggrund, at der ikke skal stilles skærpede vilkår til merdepositionen til området.*

Naturpunkterne 1, 2, 10 og 13 repræsenterer potentielt ammoniakfølsomme skove, som af Miljøstyrelsen er registreret som naturligt tilgroede lysåbne arealer. Merdepositionen i forhold til 8-års driften i de tre arealer er beregnet til mellem 0,2 og 0,5 kg N/ha/år. Da merdepositionen på skovarealerne ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Naturpunkterne 14 og 15 repræsenterer § 3 registrerede enge, hvortil der er beregnet merdepositioner i forhold til 8-års driften på hhv. 0,9 og 1,5 kg N/ha/år. Enge er ikke omfattet af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Med en beregnet merdeposition på max. 1 kg N/ha/år er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på engen, repræsenteret ved punkt 14.

Billund Kommune har den 30. juni 2022 besigtiget engarealet, repræsenteret ved punkt 15, og har vurderet naturtilstanden overordnet som middel med enkelte partier i god naturtilstand. Ferske enge har en tålegrænse⁹, der ligger på mellem 15 og 25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er 14,6 kg N/ha/år, iflg. opgørelser fra DCE, Århus Universitet (gennemsnit af 2018-2020-tal). Total-depositionen i kanten af arealet er beregnet til 3,7 kg N/ha/år, hvilket giver en total belastning på 18,3 kg N/ha/år, hvilket ligger i den lave ende af tålegrænsen. Det er på den baggrund kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre tilstandsændringer på engarealet.

Da merdepositionen på de resterende naturarealer ikke overstiger 1 kg N/ha/år, er det kommunens vurdering, at der ikke vil kunne påvises en biologisk effekt på arealerne.

Der er enkelte småsøer, § 3 natur, i området. Hovedparten af næringsstofforførelsen til søer og vandhuller stammer fra afstrømning fra tilstødende arealer. Billund Kommune har ingen gældende retningslinjer for ammoniakdeposition til søer, men forholder sig til, hvorvidt der er tale om søer, der burde behandles jf. reglerne i § 7 i Husdyrbrugloven. Husdyrbruglovens § 7 omhandler ammoniakfølsomme søer, som defineret i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen under Kategori 1- eller 2-natur, herunder kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger samt brunvandede søer og vandhuller. Kommunen vurderer, at ingen af søerne indenfor 1.000 meter af anlægget hører til disse kategorier. Det er kommunens vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af søerne ved deposition af luftbåren ammoniak.

⁹ Notat fra DCE, Opdatering af empirisk baserede tålegrænser, 2018

Kommunens samlede vurdering

Bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniakpåvirkningen er fastsat ud fra bedste videnskabelige viden, som sikrer, at der med overholdelse af dette beskyttelsesniveau ikke vil kunne påvises en biologisk ændring af naturområderne. Da udvidelsen overholder beskyttelsesniveauet for ammoniakdeposition på ammoniakfølsom natur beliggende nærmest ejendommen, er det kommunens vurdering, at beskyttelsesniveauerne ligeledes er overholdt for øvrig natur i nærområdet.

Samlet set er det Billund Kommunes vurdering efter gennemgang af de repræsentative § 3 områder inden for 1000 meter fra ejendommen, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte projekt, uden at det i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil medføre en væsentlig påvirkning af § 3 registreret natur med ammoniak.

På ovenstående baggrund, er det kommunens vurdering, at anlæggets ammoniakemission, herunder i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil give anledning til væsentlig påvirkning af nævnte naturforhold. Kommunen finder således ikke, at der i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en skærpeelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til ammoniakfordampningen.

Påvirkning af beskyttede arter (Bilag IV fredede, rødlistede og gullistede)

Arter der fremgår af Habitatdirektivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12¹⁰ krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Bilag IV arter, der kan have levested ved husdyrbruget på Løvlundvej 36, kunne være spidssnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander, markfirben, vand-, syd- og langøret flagermus, samt birkemus. Derudover vil odderen sandsynligvis findes i tilknytning til flere af vandløbene i området. Flere af disse arter er ligeledes omfattet af artsfredninger eller optaget på rødlisten.

I Billund Kommune er spidssnudet frø almindeligt udbredt. Dertil kommer nogle områder med særlige paddeinteresser udpeget i forbindelse med Ribe Amts Naturkvalitetsplan. I en række vandhuller i disse områder er paddefaunaen særlig rig, og her findes spidssnudet frø, løgfrø og stor vandsalamander. Alle tre arter er på Habitatdirektivets bilag IV, og løgfrøen er desuden rødlistet.

Stor vandsalamander (*Triturus cristatus*)

Yngler og lever forår og sommer i næringsfattige vandhuller uden fisk og ænder. De voksne individer lever en stor del af året på land, i skove og haver. Arten kan være ret almindelig i vandhuller midt ude på dyrkede marker. Trusler mod stor vandsalamander og årsag til artens tilbagegang er, at vandhullerne forurenes gennem for mange næringsstoffer og derfor gror til, og at der udsættes fisk og ænder i vandhuller.

Udyrkede bræmmer omkring vandhuller kan være med til at sikre, at vandet ikke bliver næringsbelastet, men samtidig er det vigtigt, at beplantning omkring vandhullerne holdes nede, så lys og varme kan nå vandet.

¹⁰ Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer)

Spidssnudet frø (*Rana arvalis*)

Findes overalt i Danmark, men er gået tilbage i antal. Den yngler i mange forskellige slags vandhuller og lever uden for yngletiden på fugtige steder tæt på vandhullerne. Udover at arten er opført på bilag IV, er arten fredet og med på gulliste 1997.

Spidssnudet frø er gået tilbage på grund af mangel på passende leve- og ynglesteder, da mange vandhuller er blevet fyldt op, groet til eller forurenede, og moser og enge er blevet afvandet. Vandhuller mister også status som egnede levesteder, når der udsættes fisk eller ænder.

Etablering af nye vandhuller samt vedligeholdelse af eksisterende ved at hindre tilgroning vil medvirke til at bevare og øge bestanden af spidssnudet frø.

Løgfrø (*Pelobates fuscus*)

Løgfrøen karakteriseres som sårbar, og den samlede bestand i Danmark er gået voldsomt tilbage. Der findes endnu væsentlige bestande i dele af Billund Kommune samt et par andre steder i det tidligere Ribe Amts område. Billund Kommune har derfor en særlig forpligtelse til at sikre løgfrøens levesteder.

Løgfrøen yngler i vandhuller, men findes mest på dyrkede marker hvor den graver sig ned i dagtimerne og kommer frem for at jage om natten. Udover mangel på passende yngleområder er en af truslerne mod løgfrøen, at store landbrugsmaskiner dræber frøerne, når der høstes, pløjes og harves på de marker, hvor dyrene opholder sig. Løgfrøen klarer sig bedst i landskaber, hvor landbruget ikke er så intensivt, eller hvor områderne ikke dyrkes.

Løgfrøen er fredet og findes på Habitatdirektivets bilag IV. Arter der fremgår af direktivets bilag IV, har i henhold til Habitatdirektivets artikel 12 krav på streng beskyttelse, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor.

Odder (*Lutra lutra*)

Odderen forekommer ved vandløb og søer i store dele af Jylland og er bl.a. registreret i Omme Å. Det er derfor nærliggende at tro, at odderen vil være gæst i de vandløb, der ligger nær ejendommen. De største trusler mod odderen er fysisk ødelæggelse og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.

Birkemus (*Sicista betulina*)

Birkemus hører til blandt Danmarks mest sjældne pattedyrarter. Arten er fundet i det vestlige Limfjordsområde og i et bælte tværs over Sydjylland fra Esbjerg til Ribe i vest til Vejle og Kolding i øst. Birkemus lever i områder, hvor fugtige arealer såsom enge, vandløbs- og vældområder står i tæt forbindelse med tørre biotoper i form af heder, afgræssede, stejle skrænter, ekstensivt dyrkede marker eller skov. Følgende vurderes at kunne have betydelig skadelig indvirkning på arten: Dræning, opfyldning af vandhuller og væld m.v., samt ødelæggelse af diger, skrænter, overdrevsbakker m.v.

Kommunens vurdering

Der ligger enkelte § 3 registrerede søer inden for 1000 m af anlægget og i nærheden af udbringningsarealerne. Nærmeste registreringer i Billund Kommune af Bilag IV padden er spidssnudet frø, der er registreret på et engareal, der ligger ca. 350 m nordøst for det ansøgte byggeri.

En miljøgodkendelse af det ansøgte projekt vil ikke medføre fysisk påvirkning af nærliggende vandløb eller søer, ligesom driften af ejendommen ikke vurderes at medføre øget forstyrrelse af nærliggende vandløb.

Det er Billund Kommunes vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil have en væsentlig påvirkning på de omtalte Bilag IV arter eller deres levesteder.

Ud over de nævnte Bilag IV arter har Billund Kommune ikke kendskab til øvrige beskyttede arter, der kunne tænkes at blive påvirket af en godkendelse af det ansøgte projekt.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

I forhold til husdyrbrugets anlæg og driften af dette anfører ansøger, at produktionen lever op til Miljøstyrelsens fastsatte afskæringskriterier for lugt og ammoniak, herunder det vejledende BAT-niveau for ammoniak. Det er derfor vurderet at investering i yderligere emissionsreducerende teknologi som luftrensning eller forsurening ikke vil være et proportionalt tiltag, og disse er derfor udeladt.

Kommunens vurdering

IE-husdyrbrug omfatter i henhold til § 16a, stk. 2, i Husdyrbrugloven, husdyrbrug med:

- 1) flere end 750 stipladser til søer,
- 2) flere end 2.000 stipladser til fedesvin (over 30 kg) eller
- 3) flere end 40.000 stipladser til fjerkræ.

For IE-husdyrbrug har EU udarbejdet en BAT-konklusion "Intensivt opdræt af fjerkræ eller svin", offentliggjort den 21. februar 2017, som anfører, hvad der betragtes som BAT.

På den baggrund er der i Husdyrloven og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen optaget en række bestemmelser, som skal sikre, at der på EI-husdyrbrug anvendes BAT i bred forstand, hvilket ud over de direkte forureningspåvirkninger omfatter en række indretnings- og driftsmæssige forhold med hensyn til miljøpåvirkninger, affaldsfrembringelse og ressourceforbrug mv.

Husdyrbruget på Dyvelsrækkevej 21 er ikke et IE-husdyrbrug og er således ikke omfattet af ovennævnte BAT-krav. For husdyrbruget gælder alene BAT-krav i forbindelse med ammoniakemission, jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 25.

I ovenstående afsnit "BAT-betinget ammoniakemission fra anlægget" er der på den baggrund foretaget vurderinger og fastsat vilkår, som fastlægger anvendelse af BAT i forhold til husdyrbrugets ammoniakemission.

Det er Billund Kommunes vurdering, at der ikke herudover skal stilles krav om anvendelse af BAT på Dyvelsrækkevej 21 i denne nye godkendelse.

Ophør

I ansøgningen til denne nye godkendelse fremgår ingen overvejelser omkring husdyrbrugets ophør.

Kommunens vurdering

Der stilles vilkår, som skal sikre, at der ved ophør af driften træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og at gødning, spildevand og affald skal bortskaffes efter gældende regler og vilkår.

Alternative muligheder

Ansøger oplyser flg. vedr. alternative løsninger:

Den ansøgte løsning er valgt, idet den giver den optimale løsning indenfor de eksisterende fysiske, økonomiske og miljømæssige rammer, som landmanden har til rådighed.

Udover den valgte løsning er der vurderet på alternative muligheder mht. placering af byggeriet.

Der har været overvejet at opføre den nye stald vest for skoven uden tilknytning til de eksisterende bygninger. Det er fravalgt fordi der bliver en dårligere sammenhæng mellem bygningerne og fordi miljømæssige krav til natur selv med denne placering var problematiske at opfylde. Det er derfor valgt at reducere ammoniakemissionen fra eksisterende spaltstald ved at etablere staldforsuring i en bygning. Som følge af dette kan bygningerne placeres i sammenhæng med hinanden.

Ud fra de alternativer der er foretaget, vurderes det, at det valgte projekt tager hensyn til omgivelserne (naboer m.m.), miljøet og husdyrbruget.

Kommunens vurdering

I henhold til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, afsnit D, skal ansøgere om godkendelse efter lovens § 16 a, stk. 1, oplyse om rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgte indvirkninger på miljøet.

Den ansøgte placering af nyt byggeri sker i tilknytning til de eksisterende anlæg og begrænser anlæggets samlede udstrækning i landskabet. Det er kommunens vurdering, at den ansøgte udvidelse kan gennemføres på den ansøgte placering med en acceptabel miljømæssig påvirkning, og at andre placeringer af udvidelserne ikke vil kunne medføre væsentlige reduktioner i påvirkningerne, hvorfor husdyrbrugets logistiske fordele ved placeringerne bør imødekommes.

Kommunen finder ikke, at det ansøgte indebærer miljøpåvirkninger, som medfører, at der bør foretages yderligere vurderinger af alternativer.

Samlet vurdering

Billund Kommune vurderer, at der kan meddeles godkendelse af husdyrbruget med de ansøgte udvidelser og ændringer, idet husdyrbruget under overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke indebærer væsentlig indvirkning på miljøet.

Det vurderes desuden, ud fra de ovenstående beskrivelser og vurderinger samt ansøgers miljøkonsekvensrapport, at det ansøgte væsentlige direkte og indirekte virkninger ikke vil have en negativ påvirkning på flg. punkter:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter 1-4.
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovennævnte faktorer.

Bilag

- Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering
- Bilag 2. Situationsplan
- Bilag 3. Skitse over eksisterende og fremtidige produktionsarealer
- Bilag 4: Afløbsplan
- Bilag 5: Registreret natur omkring ejendommen

Bilag 1. Husdyrbrugets lokalisering

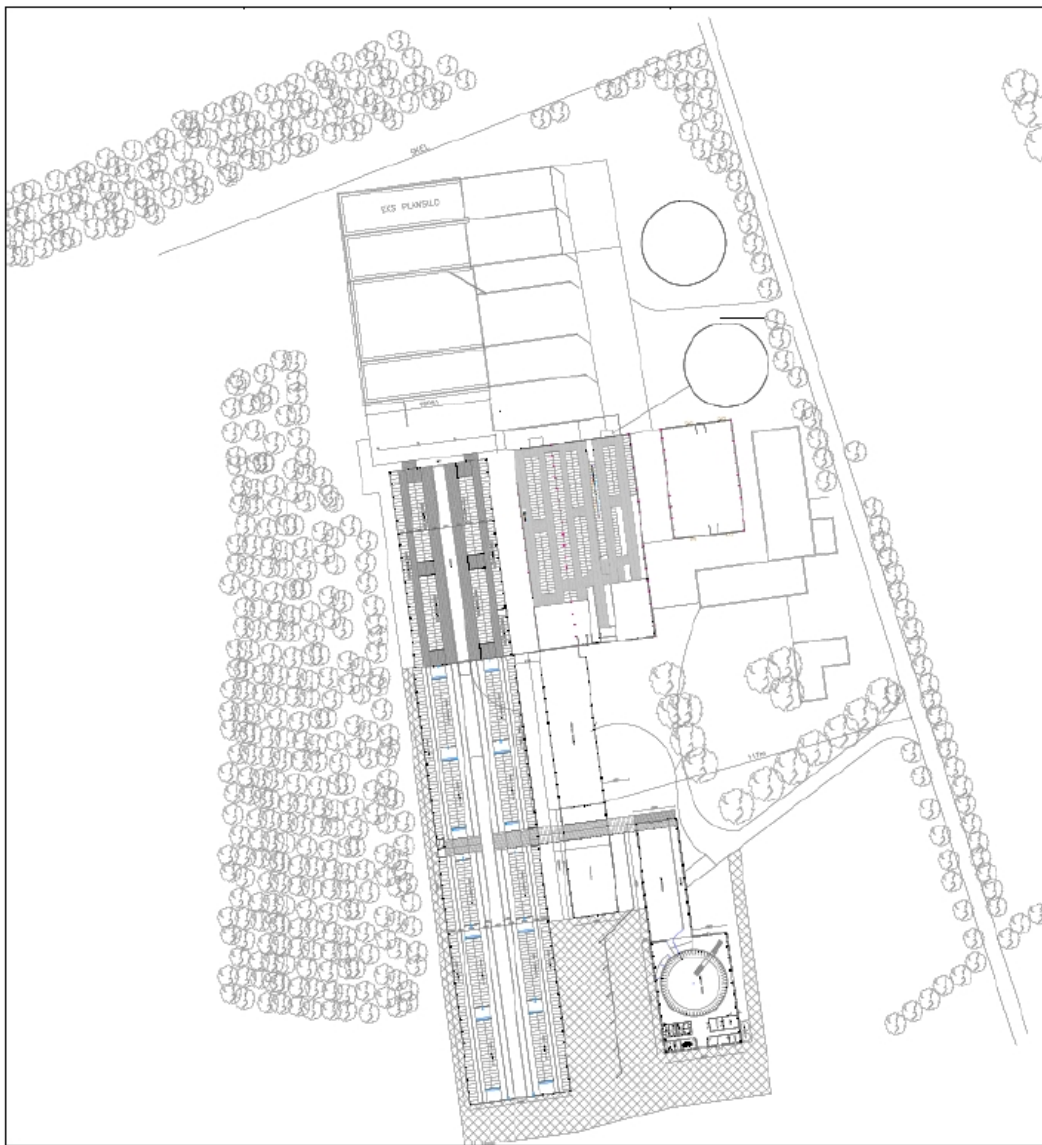

Bilag 2. Situationsplan

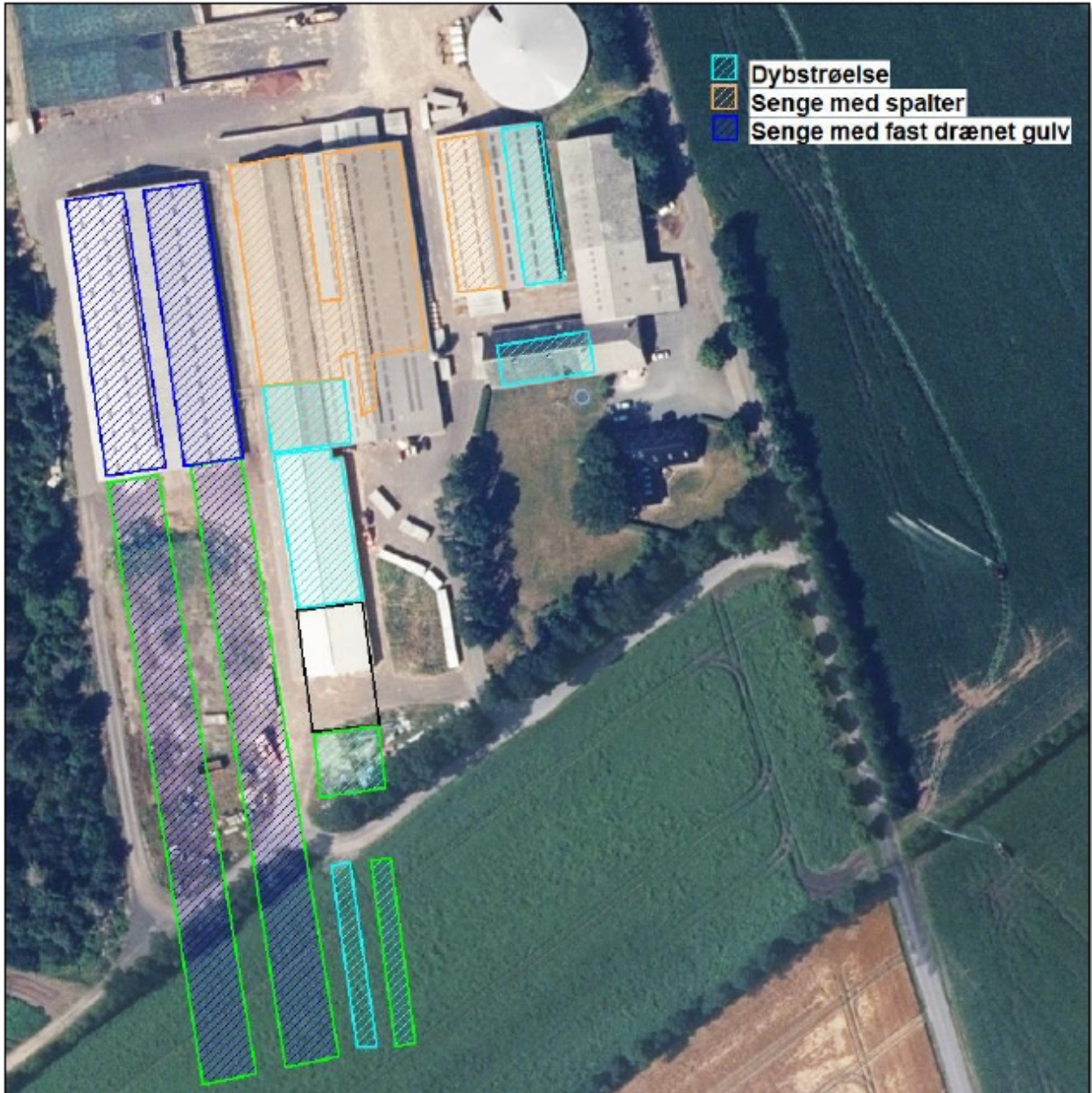

Bygning 1	Beboelse
Bygning 2	Eksisterende kalvestald. Stalden er indrettet med dybstrøelsesbokse
Bygning 3	Eksisterende foderlade
Bygning 4	Eksisterende stald med senge med spalter på vestsiden af foderbordet og dybstrøelse på østsiden
Bygning 5	Eksisterende sengestald med spalter. I stalden er der endvidere et område med dybstrøelse. I den fremtidige drift etableres der staldforsuring, for at overholde ammoniakdeposition til natur, når nye stalde er udnyttet. Staldforsuringen er ikke BAT
Bygning 5a	Eksisterende tilbygning med dybstrøelse. 660 m ² fastholdes som dybstrøelse, og den øvrige del ændres til separationsområde, dvs. ikke produktionsareal. Der laves en ny tilbygning til stalden mod syd, som også er separationsområde og drivgang (ikke produktionsareal). Længst mod syd er der et nyt dybstrøelsesareal til opstarterhold
Bygning 6	Eksisterende gyllebeholder på 3.000 m ³ . Der er teltoverdækning på gyllebeholderen

Bygning 7	Eksisterende gyllebeholder på 4.000 m ³ . Der er teltoverdækning på gyllebeholderen
Bygning 8	Eksisterende plansilo
Bygning 9	Eksisterende plansilo
Bygning 10	Plansilo der også kan benyttes til møddingsplads
Bygning 11	Eksisterende kostald med miljøspalter. Produktionsarealet er fratrukket foderbord og nakkebomsareal
Bygning 11a	Ny kostald på ca. 162 m x 37,5 m. Stalden etableres som sengestald med foderbord i midten. Gulvet er ikke helt fastlagt, men bliver enten fast drænet gulv eller et af de andre gulve fra Videnskatalog over kvægstaldgulve med 4% ammoniakfordampning (dog vælges ikke spalter med linespil, da det efter nuværende viden ikke er et 4% gulv)
Bygning 12	Ny malkestald med opsamlingsplads. Den sydlige del af bygningen (malkestalden) bliver ca. 28 m x 41 m og den nordlige del (opsamlingspladsen) ca. 15 m x 44 m. I bygningen kommer der malkekarrusel, teknik og kontor faciliteter og opsamlingsplads
Kalvehytter	Delvis ny plads til kalvehytter.

Bilag 3. Skitse over produktionsarealer

Husdyrbrugets fremtidige produktionsarealer (skravering) og staldsystemer (farve). Grøn kant er nyt produktionsareal.

Bilag 4. Afløbsplan

Bilag 5. Registreret natur omkring ejendommen

